

L/K

M S P

GANG 146
JARI 1977

2

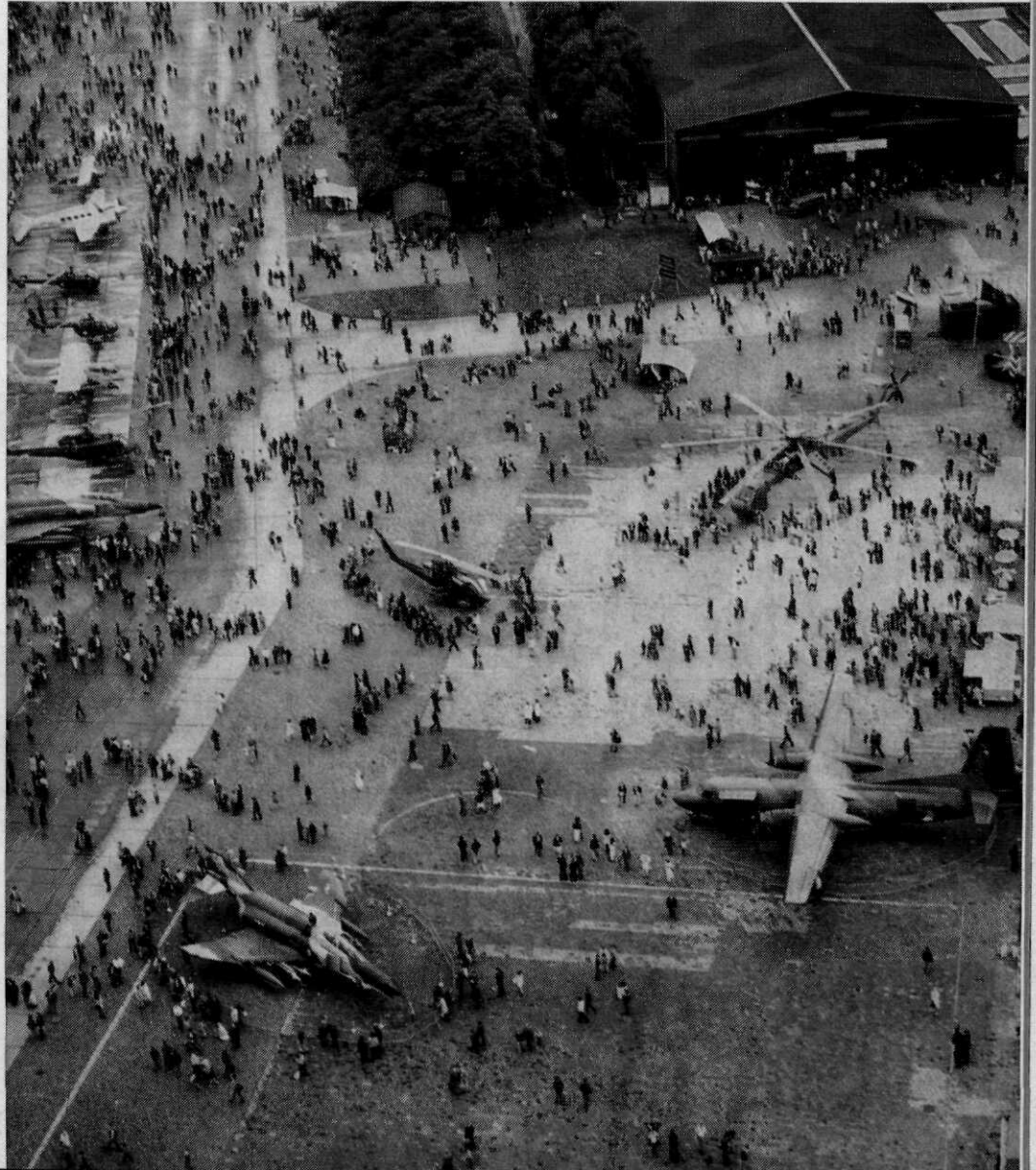
I

KON. MIL. ACADEMIE
BIBLIOTHEEK
Kasteelplein 10
BREDA

militaire spectator

WAARIN OPGENOMEN
DE OFFICIËLE
MEDEDELINGEN VAN
DE KONINKLIJKE
LANDMACHT EN DE
KONINKLIJKE
LUCHTMACHT

Belangstelling voor
de KLu ...
OPEN DAG

militaire spectator

MAANDBLAD

waarin opgenomen de officiële mededelingen van de Koninklijke landmacht en de Koninklijke luchtmacht

UITGAVE:

Koninklijke Vereniging ter beoefening van de Krijgswetenschap

HOOFDREDACTEUR:

W. Walthuis
brigade-generaal der infanterie b.d.

ADJ.-HOOFDREDACTEUR:

H. A. Baaij
kolonel van de Koninklijke luchtmacht

REDACTEUREN:

P. Huysman
majoor der infanterie

ir. H. Lankhorst
kolonel van de technische staf

W. C. Louwerse
luitenant-kolonel van de Koninklijke luchtmacht

CORRESPONDENTIE:

Adm. Militaire Spectator
Spui 32, Den Haag
Tel.: (070) 72 14 64

ABONNEMENTEN:

f 25,—, buitenland f 30,— per jaar, losse nummers f 2,50

ADVERTENTIES:

Frankenhorst 28, Sassenheim
Tel.: (02522) 1 06 46
Contractprijzen op aanvraag

NADRUK VERBODEN

inhoud

-
- 52 Officiële mededelingen van de Koninklijke landmacht en de Koninklijke luchtmacht
-
- 53 Sovjetgedachten over de oorlogvoering
-
- 55 The offensive, door J. W. C. de Jong, kapitein van de Koninklijke luchtmacht
-
- 60 Marxism-leninism on war and army, door B. A. C. Droste, kapitein van de Koninklijke luchtmacht
-
- 65 The Soviet view of war, peace and neutrality, door A. van Gilst, kapitein van de Koninklijke luchtmacht
-
- 70 Komt er een herdruk van „de Uyterschout“? door W. Walthuis, brigade-generaal der infanterie b.d.
-
- 72 Nieuwe uitgave
-
- 73 Het Nike onderhouds- en reparatie-informatiesysteem (NORIS), door A. J. G. van Kessel, majoor van de Koninklijke luchtmacht
-
- 80 The Gurkhas of the British Army, by Norman L. Dodd, colonel UK Army, retired
-
- 85 Fauconnet en Rattlebox. Twee opvattingen over wapens voor de infanterie, door P. Crèvecoeur, luitenant-kolonel van het Belgische leger b.d.
-
- 93 300 jaar Korps Artillerie
-
- 94 Nieuwe uitgave

OFFICIELE MEDEDELINGEN

KONINKLIJKE LANDMACHT - KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Uit de landmacht- en luchtmachtorders

LaO 76015 (21/45)/LuO 76510 (21/42). Regeling overlegprocedures bij reorganisaties.

LaO 76016 (78/427). Examenregeling beroepspersoneel onderofficiers- en korporaalsopleidingen.

LaO 76017 (23.1/75)/LuO 76511 (23.1/82). Instelling stuurgroep militair straf- en tuchtrecht.

LaO 76018 (55.1/9ab)/LuO 76512 (55.1/9ij). Wijziging boekwerk Regelingen inkomsten militairen Koninklijke landmacht en Koninklijke Luchtmacht (30e wijziging).

LaO 76019 (51.2/112). Districtsbeschikking 1977.

Lamed 010-72 (02/33)/Lumed 513-72 (02/33). Aanwijzing tot straffen bevoegde commandanten (herdruk, november 1976).

Lamed 033-76 (53/60)/Lumed 524-76 (53/61). Onderscheidingsteken voor langdurige dienst als officier.

Lamed 036-76 (51.13/41). Overplaatsing van officieren naar het dienstvak van de geneeskundige troepen.

Lumed 525-76 (51.13/17). Algemene richtlijnen en administratieve aanwijzing voor het plaatsnemen van militairen

bij een onderdeel in het buitenland of een van de internationale staven.

Lumed 527-76 (51.13/6m). Benoeming tot officier bij de dienstgroep van de officieren van de Koninklijke luchtmacht.

Mededelingen van het Commando Opleidingen Koninklijke landmacht

VS 5-102 (Graafmachines). Dit voorschrift is verschenen i.v.m. de invoering van nieuwe bouwmaschinen bij het Wapen der genie. VR 5-91/1D, mechanische uitrusting, deel 1D, Graafmachines komt hiermee te vervallen.

4e opgave van wijzigingen op VS 6-201 (Terreinmeet-tabellenboek). Deze wijziging is noodzakelijk i.v.m. de herberekening van de gaomagnetische gegevens van VS 6-201, tabel nr III-22.

VS 6-751 (Het Artillerieschietkamp, 4e druk). Dit is een geheel herziene druk van Het Artillerieschietkamp. Hierin worden in het bijzonder de nieuwe opvattingen betreffende de veiligheidsbepalingen en de eraan verbonden taakstelling van het hiermee belaste personeel behandeld. De 3e druk komt hiermee te vervallen.

VS 17-410/5 (Toepassing van de schiettechniek met het boordwapen 25 mm op M113A1 C en V). Dit voorschrift bevat de schiettechnische gegevens voor de opleiding van de bemanning die met het boordwapen moet schieten en waarvan de opleiding in het najaar van 196 op het OCC zal beginnen.

VS 17-411/4 (Tankminiatur-schietoefeningen Leopard). Dit voorschrift is bedoeld voor de opleiding van tankschutters Leopard en vormt een aanvulling op de reeds bestaande voorschriften betreffende miniatur-schietoefeningen van o.a. AMX-13 en Centurion.

VS 17-412/5 (Schietoefeningen met het boordwapen 25 mm op M113A1 C en V). Dit voorschrift bevat de schietoefeningen die met het boordwapen moeten worden geschoten voor de opleidingseenheden en parate eenheden.

1e opgave van wijzigingen op VS 17-411/1 (Tankminiatur-schietoefeningen Centurion met kanon 105 mm met RMG). Deze wijziging is noodzakelijk geworden door het invoeren van een richtpunt-controleoefening met het .22-inch geweer op de miniatur-schietbaan.

2e opgave van wijzigingen op VS 17-412 (Tankschietoefeningen)

1e opgave van wijzigingen op VS 17-412/3 (Tankschietoefeningen AMX-13 met kanon 105 mm, 2e druk)

1e opgave van wijzigingen op VS 17-412/4 (Tankschietoefeningen Leopard, 2e druk)

Deze wijzigingen zijn noodzakelijk geworden door de invoering van het boordwapen 25 mm, waarvan de opleiding in het najaar van 1976 op het OCC begint.

De aandacht wordt erop gevestigd, dat officieren, die maandelijks van Rijksweg de „Militaire Spectator” ontvangen, bij wijziging van hun adres, dit schriftelijk kenbaar dienen te maken bij het Ministerie van Defensie, Afdeling CPD, Bagijnestraat 36, Den Haag.

Sovjetgedachten over de oorlogvoering

* * Ongeacht of men behoort tot degenen die
* geloven in het bestaan van een aantal onveranderlijke „beginselen van de oorlogvoering”, dan wel ervan overtuigd is dat het succes op het slagveld alleen en uitsluitend afhankelijk is van de „devine spark” van de veldheer of — in schrille tegenstelling daarmee — meent dat er zoiets bestaat als een „standaardreceptenboek” voor de oorlogvoering, een feit is dat een ieder overtuigd is van de waarheid van de zegswijze: *ken uw tegenstander*.

De toepassing van deze maxime kan men dagelijks ervaren: in het bedrijfsleven waar concurrenten elkaars beleid analyseren, op het voetbalveld waar bijvoorbeeld de trainers van buitenlandse voetbalploegen naar Nederland komen om zich op de hoogte te stellen van de tactiek en techniek van de Nederlandse clubs die in de Europacupwedstrijden meedingen, enzovoort.

Aangezien het duidelijk is dat in een eventueel toekomstig conflict de Sovjet-Unie onze voornaamste tegenstander zal zijn, is het derhalve van groot belang dat het Westen een gedegen kennis heeft van de potentiële tegenstander. Het ligt dan ook voor de hand dat uitspraken omtrent de militaire kracht van die tegenstander mede zouden moeten zijn gebaseerd op het oordeel dat die tegenstander heeft omtrent zijn *eigen* offensieve en defensieve vermogens. Helaas is dat veelal niet zo.

Voorals militairen hebben wel eens de neiging af te gaan op aantallen vliegtuigen, schepen, tanks, kanonnen of manschappen om dan op grond van deze „capabilities” te geraken tot een evaluatie van de militaire balans. Anderzijds hebben politici een uitgesproken, en begrijpelijke, voorkeur voor uitspraken omtrent vijandelijke „intentions”, daarbij voorbijgaande aan het feit dat „intentions may be changed overnight, but it takes years to change one's capabilities”.

Zoals te verwachten valt, omvat de waarheid méér dan uitsluitend „capabilities” of „intentions”.

In de woorden van de voormalige voorzitter van het militaire comité van de NAVO, de Duitse generaal Johannes Steinhoff:

*Wichtiger ist es, sich über das Gesamtausmaß sowjetischer Militärmacht, über den Umfang und den Trend sowjetischer Rüstung klarzuwerden — denn nur die Analyse der motivierenden politischen Kraft, die hinter dem Aufbau dieser gigantischen Kriegsmaschine steht, kann auch Aufschlüsse über den Gebrauch des Werkzeugs geben.*¹

Steinhoff is niet de enige, die de nadruk legt op de noodzaak van een gedegen kennis van de tegenstander. Professor John Erickson van het Department of Defence Studies van de Universiteit van Edinburgh schreef in een studie over „Soviet theatre-warfare capability” o.m. dat

... the plans of those who would re-organise or refurbish NATO are also vitiated by a lack of convincing knowledge of Soviet military organisation and theatre capability. Strategic generalisation may be intellectually satisfying, possibly aesthetically pleasing, but it is hard to sustain them without an up-to-date grasp of Soviet developments — unless one discounts the enemy, even down to the more mundane items of his equipment.

Elders schrijft Erickson, die een uitstekend kenner is van de Russische militaire geschiedenis² en van de organisatie van de Sovjetstrijdkrachten:

... one of the prime rules for studying Soviet military organisation and operational practice is simply to follow the Soviet lead; in other words, to do what the Soviet military itself is doing. (GSFG and conventional operations: summary argument.)

Erickson voegt hiermee een nieuw element toe aan de discussie. Blijkbaar is het niet voldoende de samenstellende elementen van het vijandelijke potentieel, zoals sterkte der strijdkrachten, strate-

¹ J. Steinhoff — *Wohin treibt die NATO?* Hamburg (1976)53.

² Vgl. o.a. Erickson — *The road to Stalingrad. Stalin's war with Germany*. Londen (1975).

gische opvattingen en doctrines, e.d., te bestuderen van onze optiek uit gezien. Neen, men moet doen wat de Rus doet, i.c. zijn publikaties en voorschriften ter hand nemen en deze interpreteren, zoals ook de Russische krijgsoverste zal doen, in een marxistisch-leninistisch kader. En in een brief aan schrijver dezes stelt Erickson het probleem nogmaals heel scherp met de woorden:

My main concern is that any discussion (...) should be within Soviet terms of reference, otherwise we run the risk of superimposing our ideas upon them.

Inderdaad maakt het een groot verschil of men de zaken ziet door de eigen bril, dan wel of men in de huid van de tegenstander kruipt. Een enkel voorbeeld moge dit verduidelijken. Van Dale's woordenboek omschrijft het begrip „agressie” als „de aanval van een staat op een andere staat, anders dan tot zelfverdediging”. Neemt men daarentegen S. E. Osjegov's woordenboek van de Russische taal ter hand, dan ziet men agressie daarin gedefinieerd als „de gewapende aanval van één of meer imperialistische staten op andere landen met het doel hun grondgebied te bezetten en hun inwoners gewelddadig te onderwerpen”. Dezelfde opvatting vindt men terug in de grote Sovjet-encyclopedie. Dit is logisch, immers Lenin ontwikkelde de theorie van de rechtvaardige en de onrechtvaardige oorlog en krachtens deze theorie voeren socialistische staten geen onrechtvaardige oorlogen. Schreef Lenin zelf niet in 1918 dat

... het karakter van een oorlog niet wordt bepaald door wie de aanvaller is en in wiens land de „vijand” staat, maar door de klasse die de oorlog voert en welke politiek ingevolge de oorlog wordt bedreven.

De lezer weet dus waar hij aan toe is: socialistische staten kunnen geen agressie plegen, omdat zij niet agressief zijn. De Sovjet-Unie is een socialistische staat, ergo kan de Sovjet-Unie geen agressie plegen! Aan de tautologie in de premisse gaan wij voorbij; belangrijker is dat deze redenering leidt tot een mentale instelling, waarbij de Sovjet-militair te voorschijn treedt als een verdediger van land en volk, als een (toekomstige) held die de achting en steun van zijn land verdient. (Terzijde vraag ik uw aandacht voor het feit dat deze definitie van agressie naar de geest wordt gevolgd door de groeperingen die elke opstandige beweging als „bevrijdingsbeweging” afschilderen en elke westerse staat als „onderdrukker”, een bewijs

hoezeer deze denktrant ook in het Westen gehoor vindt.)

Spijtig genoeg zijn de meesten van ons niet in staat Russische publikaties in de oorspronkelijke taal te lezen, zodat wij zijn aangewezen op vertalingen of op studies van anderen. Het aantal vertalingen is echter beperkt. Bekend is het boek „Militaire strategie” met als hoofdredacteur maar schalk W. D. Sokolovski, waarvan kort geleden de derde uitgave in de Engelse taal verscheen, vertaald en op uitstekende wijze van commentaar voorzien door Harriet Fast Scott. Tot voor enige tijd waren er echter nauwelijks andere militaire geschriften in vertaling beschikbaar; dit in tegenstelling tot de Sovjet-Unie, waar werken als „The uncertain trumpet” van generaal Maxwell Taylor en „Nuclear weapons and foreign policy” van dr. Henry Kissinger vrijwel onmiddellijk na hun verschijning werden vertaald en uitgegeven. Wij mogen de United States Air Force dan ook dankbaar zijn dat zij het initiatief heeft genomen tot de vertaling en publikatie van een serie Russische boeken onder de verzameltitel „Soviet military thought” en omschreven als „a series of significant and representative recent Soviet military writings”. In deze serie verschenen tot nu toe: „The offensive” (vertaling van „Nastupleniye”), „Marxism-leninism on war and army” (vertaling van „Marksizm-Leninizm o voyne i armii”), „Scientific-technical progress and the revolution in military affairs” (vertaling van „Nauchno-tehnicheskiy progress i revolyutsiya v voyennom dele”) en „The basic principles of operational art and tactics” (vertaling van „Osnovnye printsipy operativnogo iskustva i taktiki”). Al deze boeken zijn aanbevolen lectuur in de „Kalendar voina”, een handboek voor militair personeel, of komen voor in de serie studieboeken voor officieren, „Biblioteka ofitsera”.

De redactie vraagt daarom de bijzondere aandacht van de lezers van de Militaire Spectator voor een uitvoerige bespreking van twee van de hier genoemde boekwerken, nl. „The offensive” en „Marxism-leninism on war and army”. Ter afsluiting en ter vergelijking wordt daarna een westerse visie behandeld in de vorm van een bespreking van het boek „The Soviet view of war, peace and neutrality” door P. H. Vigor, Hoofd van het „Soviet Study Centre” van de Royal Military Academy te Sandhurst.

M. W. A. WEERS, kol Klu

The offensive

J. W. C. de Jong

kapitein van de Koninklijke luchtmacht

„The offensive”, in 1970 in Moskou gepubliceerd en onder auspiciën van de USAF verschenen als eerste deel in de serie „Soviet military thought”, is een tactisch-technische verhandeling. De schrijver, kolonel A. A. Sidorenko, is faculteitslid van de Frunze Militaire Academie en doctor in de militaire wetenschappen, een graad die hij kort na het verschijnen van „The offensive” verkreeg en hetgeen het vermoeden sterkt dat dit boek zijn dissertatie is. De schrijver geniet grote bekendheid wegens zijn bijdragen aan publikaties die een herwaardering van de beginselen van de oorlogvoering onder nucleaire omstandigheden inhouden; op dit gebied is hij in de Sovjet-Unie een autoriteit. In „The offensive”, dat is voorzien van een uitgebreide literatuurlijst, beschrijft Sidorenko de ontwikkeling van het offensief, waartoe hij ervaringen, die tijdens offensieve acties gedurende de Eerste en de Tweede Wereldoorlog zijn opgedaan, analyseert en actualiseert door er recente, o.a. Amerikaanse, ervaringen in Korea en Vietnam aan toe te voegen. Vervolgens tracht hij deze ervaringen te verbinden met de implicaties van de nucleaire bewapening, om zo te geraken tot een aantal richtlijnen voor het voeren van een succesvol offensief, zoals dat onder nucleaire omstandigheden door de Sovjets tegen de NAVO-verdediging zal moeten worden gevoerd.

In deze bijdrage zal Sidorenko's zienswijze worden weergegeven, gevolgd door een aantal kritische opmerkingen.

Ontwikkelingen in het offensief tot aan de invoering van het kernwapen

Van oudsher is het offensief gericht op het nemen van het initiatief bij het aangaan van de strijd. Dit kan worden verwezenlijkt door de vijand op te zoeken en op beslissende wijze te verslaan of door zijn gebied te bezetten. De aard en de methode van het offensief waren steeds in hoge mate bepaald door de ter beschikking staande middelen.

Het zijn de technologische wapenontwikkelingen in de negentiende, maar vooral in de twintigste eeuw geweest die een voortdurende verandering hebben veroorzaakt in de wijze waarop het offensief is gevoerd.

Zo heeft de kwalitatieve verbetering van de vuurwapens en het op grote schaal bij de troep invoeren ervan, geleid tot een grote toeneming van de vuur- en stootkracht van de aanvallende strijdkrachten. Lange tijd werd vuurkracht beschouwd als de beslissende factor voor het behalen van de overwinning. De motorisering bracht in het gevecht de elementen snelheid en wendbaarheid.

Door de toegenomen vuurkracht, gecombineerd met snelheid en beweeglijkheid, ontstonden steeds grotere fronten, waarvan de breedte en diepte tegen het einde van de Tweede Wereldoorlog opliepen tot 3700, resp. 1200 km. De belangrijkste vorm van het offensief is, aldus Sidorenko, de doorbreking, waarbij de hoofdaanval frontaal is gericht tegen het vijandelijke weerstandsgebied. Ten einde de samenhang van de vijandelijke verdediging te doorbreken en de vijand daarna in gedeelten te verslaan, zijn grote concentraties van troepen en middelen vereist. Waar de doorbreking — door de aan beide zijden waar te nemen ontwikkeling — niet meer is uit te voeren uit vaste posities die elkaar in evenwicht houden, wordt een succesvolle aanval steeds meer beheerst door zich te bewegen tussen, over en om de vijand heen.

Een offensief, voorafgegaan door intens artillerievuur, bestaat niet langer uit een geconcentreerde aanval op één punt, maar uit verscheidene aanvallen tegelijkertijd op diverse plaatsen aan het front. De vijand zal, door het toegenomen aantal contacten en de gelijktijdige aanvallen op een aantal plaatsen, niet weten langs welke as de hoofdaanval plaatsvindt en wat slechts neven-, ondersteunende of misleidingsaanvallen zijn die dienen om het verrassingseffect te vergroten. Een een-

ma al ingezette doorbrekingsactie dient in verband met de toegenomen frontdiepten door een serie opeenvolgende aanvallen te worden gevolgd om de volledige vernietiging van de vijand te bereiken. Sidorenko constateert dat „de verrassing” — onder Stalin in de Sovjetdoctrine verwaarloosd — terecht in ere is hersteld. Het belang van het verrassingseffect vergt steeds meer acties die 's nachts worden uitgevoerd. De ontwikkeling van transportvliegtuigen maakt het mogelijk luchtlandings-troepen in te zetten, ten einde het overrompelings-effect te vergroten. Bij gevechtsvoertuigen verdient het amfibische vermogen, dat het mogelijk maakt zonder al te grote vertragingen waterhindernissen te nemen, bijzondere aandacht.

Al deze ontwikkelingen, die zich geleidelijk hebben voltrokken, beïnvloeden vanzelfsprekend de wijze van bevelvoering, stellen steeds hogere eisen aan het personeel en vormen de belangrijkste elementen in het offensief tot aan de invoering van het kernwapen.

Het offensief na invoering van het kernwapen

Kernwapens oefenen door hun enorme fysieke en moreel-psychologische kracht op politiek en militair terrein een tot nu toe ongekende invloed uit. De massale introductie van deze wapens heeft te zamen met de uitbreiding en verbetering van conventionele wapens geleid tot een fundamentele verandering in aard, middelen en methode van het offensief.

Het gevechtsvermogen van de met nucleaire wapens uitgeruste troepen is enorm gestegen. De onherstelbare gevolgen van de eenmaal genomen beslissing tot het gebruik van kernwapens vereisen een grote vastberadenheid van de leiders, zowel in politiek als in militair opzicht. Ook in het gevecht zal het vaststellen van de doelen resoluut dienen te geschieden. Het beginsel van de concentratie van strijdkrachten en middelen die noodzakelijk zijn voor het forceren van een doorbraak, moet opnieuw worden gedefinieerd. Sidorenko noemt als voornaamste oorzaken daarvan de kwetsbaarheid van troepenconcentraties voor nucleaire middelen en het vermogen van kernwapens bressen in de vijandelijke verdediging te slaan zonder gelijktijdige ondersteuning met offensieve troepenacties. Het offensief moet daarom voornamelijk worden gevoerd uit de beweging, waardoor een nog groter accent wordt gelegd op beweeglijkheid en snelheid. Van een vast front zal geen sprake meer zijn; aanvalsacties zullen uit vele richtingen

tegelijk worden uitgevoerd. Situatieveranderingen zullen eerder in seconden of minuten plaatsvinden dan in uren. Het verrassingselement krijgt onder nucleaire omstandigheden voor de afloop van een conflict een vrijwel beslissende betekenis en de partij die als eerste op de juiste wijze massaal nucleaire wapens inzet, moet in staat worden gebracht de oorlog in haar voordeel te beslissen. Kernwapens zullen grote radioactief besmette en volledig verwoeste gebieden doen ontstaan en grote personele en materiële schade kunnen aanrichten. In een nucleair conflict zullen voor de uitvoering van het offensief derhalve adequate strijdmiddelen en aangepaste aanvalsmethoden nodig zijn.

Nucleaire wapens hebben in de Sovjet-Unie geleid tot oprichting van volledig nieuwe eenheden in de krijgsmacht. De belangrijkste zijn wel de strategische raketstrijdkrachten die met hun wapens de volledige diepte van de vijandelijke verdediging onder nucleair vuur kunnen leggen en de aanvaller zo de mogelijkheid bieden een doorbreking tot stand te brengen. Tanks hebben door belangrijke kwalitatieve verbeteringen — waaronder de toegenomen beweeglijkheid, het amfibische vermogen en de vuurkracht — in grote mate aan betekenis gewonnen. Zij nemen dan ook in de Sovjetstrijdkrachten een vooraanstaande plaats in. Het is in de eerste plaats de tank die de voordelen van de verwarring na een nucleaire aanval kan uitbuiten, waarbij zijn vermogen snel door besmette terreinen heen de vijandelijke troepen te bevechten een zeer belangrijke rol speelt. De Russische artillerie is ook mobiel, wendbaar en voorzien van nieuwe kanonnen die geschikt zijn voor het afvuren van nucleaire munitie. Voorts zijn moderne vliegtuigen beschikbaar, die snel nucleaire bommenlasten naar hun doelen kunnen brengen en/of raketaanvallen kunnen uitvoeren.

Passieve verdedigingsmiddelen ter voorkoming of reductie van schade bij nucleaire aanvallen zijn ontwikkeld. De mobiliteit en de bewapening van de infanterie zijn verbeterd en het draagbare anti-tankwapen is in ruime mate aanwezig. Speciale eenheden, o.a. genie- en verbindingstroepen en eenheden voor chemische oorlogvoering, zijn opgeleid en uitgerust voor onder nucleaire omstandigheden uit te voeren taken. Sidorenko stelt dat een nucleair conflict van de individuele militair initiatief, fantasie en stoutmoedigheid eist en ieder star schematisch handelen onmogelijk maakt. De Sovjetmilitair is zijns inziens door betere scholing

en opleiding en door beschermende kleding en uitrusting voorbereid op het voeren van een aanvalsgevecht onder nucleaire omstandigheden.

Met de invoering van kernwapens zijn grote troepenconcentraties, die zich dicht bij de frontlijn op het offensief voorbereiden, uit den boze. Voor het lanceren van een offensief onder nucleaire omstandigheden zullen twee methoden in aanmerking komen, namelijk het offensief vanuit het verzamelgebied en vanuit de opmars. Bij het inzetten van een offensief uit het verzamelgebied — dat op grote afstand van de frontlijn ligt — stellen eigen nucleaire middelen de aanvaller in staat het vijandelijke nucleaire potentieel tijdelijk te verlammen om onmiddellijk daarna met zeer snelle, onophoudelijke aanvalsgolven de vijand te verslaan. Meer aan de eis tot verrassing beantwoordt echter het offensief uit de opmars, dat naar het oordeel van de schrijver zonder meer de voorkeur verdient. Daarbij worden alle voorbereidende acties tijdens de opmars getroffen. Is de doorbreking geslaagd of vallen er gaten in de vijandelijke verdediging, dan volgen dezelfde onafgebroken aanvalsgolven als bij de eerste methode. Slechts door een grondige opleiding en training zullen de commandanten, staven en troepen erin slagen te voldoen aan de hoge eisen die dit gevecht stelt.

Gevechtsoopdrachten maken een intrinsiek deel uit van het gevechtsplan en vormen in het offensief onder nucleaire omstandigheden de basis van alle daaropvolgende aanvalsacties. De correcte uitvoering van een gevechtsoopdracht door de troepen vergt een duidelijke vastlegging van het gestelde doel en van het tijdsbestek waarbinnen dat dient te worden bereikt. Fouten in planning en uitvoering van het offensief kunnen ertoe leiden dat de vijand zelf het initiatief in handen neemt. Gevechtsoopdrachten kunnen tot ca. 40 km diep in de vijandelijke verdedigingsgordel worden uitgevoerd, waarbij het verrassingsaspect een uiterst belangrijk element vormt. Favoriet zijn dan ook nachtelijke acties, waarvoor de auteur specifieke aanwijzingen verschaft. Tevens geeft hij richtlijnen voor de operationele inzet van de hierbij te gebruiken hulpmiddelen. De nadruk ligt op de noodzaak van de continuïteit van de aanvalsacties: een eenmaal gestarte operatie is eerst afgerond als de vijand is vernietigd.

Volgens de auteur zullen nucleaire wapens in een toekomstig conflict onvermijdelijk de voornaamste middelen vormen om de vijand te ver-

nietigen. Het tijdig uitschakelen van het vijandelijke nucleaire potentieel kan slechts worden bereikt door een gecombineerde inzet van alle beschikbare troepen en nucleaire wapens; het vormt een beslissende voorwaarde om de overwinning te behalen. Een juiste inzet van kernwapens is alleen mogelijk als de commandanten vertrouwd zijn met de grondbeginselen en beschikken over een grondige kennis van de eigenschappen van nucleaire wapens. (Noot: alle kennis die de schrijver verwerkt komt echter uitsluitend uit westerse bronnen.) Volgens Sidorenko zal echter niet elk doel met kernwapens behoeven te worden vernietigd. De conventionele bewapening zal derhalve op geen enkel punt van ondergeschikt belang zijn. Zo zal het voorbereidende vuur bij de uitvoering van een offensieve actie met conventionele middelen in combinatie met nucleaire aanvalsoperaties moeten worden uitgevoerd, waarna tanks en gemechaniseerde infanterie in grote aantallen en met hoge snelheden onafgebroken acties moeten uitvoeren tegen het vijandelijke front, de flanken en de rug.

Voor het toebrengen van de vernietigende slag tegen een zich verdedigende vijand gaat Sidorenko uit van het door de NAVO toegepaste principe van de „vooruitgeschoven verdediging”, waarin het te beveiligen gebied wordt verdedigd door kleine eenheden. In zijn conceptie voor het offensief wordt eerst met deze troepen afgerekend, waarna de hoofdmacht wordt ingezet. De eis, een eenmaal begonnen offensief onafgebroken door aanvalsgolven te laten volgen, leidt tot echelonering van de militaire formaties die de noodzakelijke continuïteit en intensivering van de strijd in fasen verzekert. Sidorenko waarschuwt ertegen, zich bij de strijd tegen een terugtrekkende vijand te laten kanaliseren naar een gebied — de zogenaamde „killing area” — waar de vijand de achtervolgers met één nucleaire slag zou kunnen uitschakelen. De achtervolging dient meedogenloos te worden uitgevoerd, zodat de tegenstander geen tijd tot enig herstel of hergroepering wordt gelaten. Hierbij kunnen de offensieve aanvalsvormen „omvatting” en „omtrekking” worden toegepast, waarbij grote waarde moet worden toegekend aan tactische luchtlandingstroepen. Ruime aandacht besteedt de schrijver aan de mogelijkheden om hindernissen — in het bijzonder waterhindernissen — te overwinnen die het continue verloop van aanvalsacties bedreigen en hij geeft daartoe verschillende methoden aan, met inbegrip van het gebruik van kernwapens. ▷

Conclusie van de schrijver

Sidorenko signaleert hoofdlijnen in de ontwikkeling van het offensief die zowel voor als na de invoering van het kernwapen hun geldigheid behouden. Kernwapens versterken deze trendmatige ontwikkeling nog en voegen er nieuwe, ongeken- de mogelijkheden aan toe. De schrijver vat historische ervaringen en nieuwe nucleaire mogelijkheden samen in een conceptie die duidelijk aan- toont hoe het moderne offensieve gevecht dient te worden gevoerd en welke plaats het in de Sovjetstrategie toekomt. De Sovjet-Unie bezit met deze conceptie een operationele strategie voor een snel en massaal offensief optreden. Het onmiddellij- ke gebruik van kernwapens maakt daarvan deel uit. Het doel is de tegenstander te verrassen en in korte tijd te vernietigen door een snelle door- breking van de verdediging, het uitzwermen ach- ter de verdedigingslijnen en het — onder inzet van luchtlandingstroepen — voorkomen dat de NAVO-troepen hun uiteindelijk veel grotere nu- cleaire capaciteit kunnen ontplooiën.

Nabeschouwing

„The offensive” verraaft militair vakmanschap. De op Lenin teruggevoerde betekenis van het ma- ken van historische analyses, die noodzakelijk zijn voor het goed doorgronden van hedendaagse ge- beurtenissen, is in de opbouw van het boek vol- ledig tot haar recht gekomen. De Sovjets hebben inderdaad lessen uit het verleden geleerd en lering eruit getrokken, hetgeen in dit nucleaire tijdperk is gerealiseerd in opbouw, middelen en methoden van de Sovjetstrijdkrachten. Sidorenko is mijns inziens geslaagd in zijn opzet de Sovjet- officier een breed tactisch inzicht te verschaffen in de mogelijkheden van het offensief, zowel onder nucleaire als onder conventionele omstan- digheden. De Sovjetmilitair kan aan dit boek een sterk geloof in eigen kunnen ontleen.

Voor de Westerse lezer daarentegen is het boek in enkele opzichten minder geslaagd. Zo berust de bewijsvoering voor de door de schrijver in het offensief gesignaleerde trends en aanbevolen aan- valsmethoden niet altijd op duidelijke grondsla- gen. De indruk ontstaat dat Sidorenko uit de veelheid van (uiteraard) succesvolle Russische ac- ties een keuze maakt die aan het betoog dienstig is. Een objectieve, systematische, op enig cijfer- materiaal berustende aanpak wordt dan ook ge- mist. Voorts worden mogelijke vijandelijke tegen-

acties onvoldoende belicht, waardoor wellicht een te rooskleurig beeld ontstaat van de te verwach- ten resultaten van offensieve acties. Opmerkelijk is dat de schrijver zich ten aanzien van de inzet van nucleaire middelen uitsluitend baseert op ge- gevens uit westerse bronnen, maar tegelijkertijd stelt dat een grondige kennis van Russische kern- wapens voor de Sovjetofficier onontbeerlijk is. Een enkele maal hanteert Sidorenko bekende emotio- nele en politieke argumenten, waardoor zijn be- toog wordt ontsierd; hij stelt o.a. dat de strijd- krachten van landen met een socialistisch regime in moreel en politiek opzicht superieur zijn aan die van imperialistische staten (vgl. de volgende bij- drage in deze serie). Bovendien is voor de westerse lezer Sidorenko's conceptie voor een offensief waarbij van tactisch-nucleaire wapens wordt ge- bruik gemaakt niet geheel nieuw, hetgeen blijkt uit drie publikaties van dr. R. L. Garthoff*, een deskundige bij uitstek inzake Sovjetrussische nu- cleaire aangelegenheden. Ten slotte dient een vraagteken te worden gezet achter de juistheid van zijn stelling dat het offensief onafgebroken moet worden gevoerd. Een zonder enige onder- breking voortdurend offensief is nauwelijks denk- baar; het zal tijdelijk en plaatselijk door verdedi- ging moeten worden vervangen of ondersteund.

Ondanks deze kritiek geeft dit boek een uiterst belangwekkend inzicht in de wijze waarop een vooraanstaand schrijver als Sidorenko denkt over de ten opzichte van de NAVO te voeren offen- sieve militaire acties. Zijn autoriteit in de Sovjet- Unie rechtvaardigt de veronderstelling dat deze gedachten in de officiële Russische strategie wer- den opgenomen. Wij mogen echter niet vergeten dat „The offensive” reeds zes jaar geleden werd gepubliceerd. Inmiddels heeft zich een ontwikke- ling voorgedaan waarbij meer aandacht bestaat voor conventionele operaties, met behoud van het tactisch-nucleaire potentieel. Met name betreft het hier conventionele operaties in de beginfase van de strijd. Het is dan ook niet toevallig dat in Rusland onlangs enkele nieuwe handboeken zijn verschenen, waarin aansluiting wordt gevonden bij de oorlogshandelingen in 1944 en 1945. Men moet dan ook voorzichtig zijn met het hanteren van Sidorenko's werk. Anderzijds houdt „The

* Resp.: *How Russia makes war*. George Allen & Un- win Ltd, Londen (1954); *Soviet strategy in the nuclear age*. Stevens & Sons Ltd, Londen (1958); *The Soviet image of future war*. Public Affairs Press, Washington DC (1959).

offensive" voor het Westen een niet mis te verstane waarschuwing in, namelijk dat wij niet te zeer mogen vertrouwen op het hebben van een voldoende waarschuwingstijd voor een eventuele Russische offensieve actie. De NAVO dient derhalve veel aandacht te besteden aan haar gevechtseenheden in de voorste lijn, die reeds thans

paraat behoren te zijn om een hardnekkige verdediging te voeren. Dit boek zou dan ook moeten worden gelezen door een ieder, die in het Westen in verdedigingsvraagstukken is geïnteresseerd, speciaal door hen die in de een of andere vorm met de leiding van de Westelijke verdediging zijn belast.

Marxism-leninism on war and army

B. A. C. Droste

kapitein van de Koninklijke luchtmacht

The historical supremacy of the socialist military organisation is an objective and logical phenomenon.

The invincibility of the socialist military organisation and its supremacy over the imperialist military organisation are a direct result of the supremacy of the socialist social system over the bourgeois in material and spiritual respects.

Deze twee zinnen op blz. 205 en 207 van „Marxism-leninism on war and army”, geven de doelstelling weer die de schrijvers van dit boek voor ogen heeft gestaan. De auteurs zijn allen Russische officieren; zij zijn of waren als docent verbonden aan militair-wetenschappelijke opleidingsinstituten en kunnen worden gekwalificeerd als autoriteiten op het gebied van de militaire filosofie en geschiedenis. Het boek verscheen in 1957; de bestudeerde editie is die van het jaar 1968 die in de Sovjet-Unie in 1972 in een Engels-talige versie werd uitgebracht.

„Marxism-leninism on war and army” is wat men zou kunnen noemen een politiek-filosofische verhandeling. Het verduidelijkt de marxistisch-leninistische visie op de verschijnselen „oorlog” en „krijgsmacht”, waarbij — uiteraard — wordt stelling genomen tegen de „kapitalistische” opvattingen ter zake. Via beschouwingen over het elementaire conflict tussen communisme en kapitalisme, over de verwevenheid van het marxisme-leninisme met de Sovjetrussische krijgskunde en, ten slotte, over de krijgsmacht en haar machtsbasis geraken de auteurs tot hun doel: het aantonen van de superieure gevechtswaarde en methode van oorlog voeren van de Sovjetrussische socialistische strijdkrachten, dank zij de allesoverheersende invloed van het marxisme-leninisme.

Communisme versus kapitalisme

De schrijvers stellen dat reeds de primitieve mensheid het conflict kende. In die tijd ging het om het naakte bestaan: de overwonnen werd altijd ge-

dood om plaats te maken voor de overwinnaar. Latere maatschappelijke ontwikkelingen maakten het mogelijk zonder gewelddadige strijd te overleven, maar toch verdwenen de gewapende conflicten niet. De oorzaak is gelegen in de ongelijke verdeling der goederen over de verschillende naties, waardoor het doel van de strijd het behalen van oorlogsbuit werd. Tegenstanders werden niet langer gedood; zij werden als slaven ingelijfd. De tegenstelling tussen bezitters en niet-bezitters kenmerkt ook nu nog de maatschappij en voert tot de klassenstrijd. Volgens het marxisme-leninisme ligt daarin de enige, nog geldige reden van de oorlogvoering.

Volgens Marx leidt het bezit van de produktie-middelen tot een concentratie van de natuurlijke rijkdommen van een natie en de door de arbeidende klasse eraan toegevoegde meerwaarde in de handen van de bezitters. Dezen beheersen daardoor tevens het politieke bestel en gebruiken dat alleen in hun eigen voordeel. De eigenlijke klassenstrijd is dus een politieke strijd, maar beperkt zich niet tot een intern conflict in de natie. Volgens Marx is de politiek van de kapitalistische staat altijd gericht op het vergroten van de particuliere eigendommen van de bezitters, o.a. door een agressieve buitenlandse politiek die zich evenzeer tegen kapitalistische als tegen niet-kapitalistische staten richt. Indien het — in wezen economische — conflict zich ontaardt in een oorlog, kan in navolging van von Clausewitz worden gezegd dat de oorlog een voortzetting is van de politiek van de klassenstrijd met gewelddadige middelen. Maar von Clausewitz erkent de werkende klasse niet als zelfstandig politiek element, doch beperkt zijn stelling tot de politiek tussen staten. De marxistisch-leninistische verdieping van von Clausewitz' theorie geeft de socialistische staten de mogelijkheid elke oorlog in essentie als een klassenstrijd te beschouwen. Zolang dit mondiale conflict niet is opgelost, blijft volgens het marxisme-leninisme constant een oorlogsdreiging aanwezig.

Het marxisme-leninisme voorziet een uiteindelijke catastrofale ineenstorting van het kapitalisme. Het voortbestaan van het kapitalisme in weerwil van de zich steeds meer bewust wordende arbeidersklasse vereist steeds grotere, van het volk vervreemde, legers. De kapitalistische leiders geraken in de wereld steeds meer geïsoleerd. Zeer waarschijnlijk zullen zij daarom trachten met hun gewillige legers een verrassingsaanval tegen het communisme te ontketenen. Hiertegenover staat dat het wereldproletariaat zich ontwikkelt via een historisch proces, waarin het communisme uiteindelijk zal kunnen zegevieren zonder dat een oorlog noodzakelijk is. Deze historisch onontkoombare ontwikkeling, met inbegrip van de vreedzame „revolutie”, moet en kan volgens Lenin worden beschermd door het vormen van massale en superieure legers. Dat deze door de socialistische strijdkrachten nagestreefde superioriteit de eerste aanzet tot een bewapeningswedloop zou kunnen zijn, ontkennen de auteurs. Naar mijn mening heeft echter de veronderstelling dat een bewapeningswedloop — op zich zelf — een oorlog onvermijdelijk zou kunnen maken, meer waarde dan het marxistisch-leninistische argument van de zich steeds toespitsende klassenstrijd. Bovendien verlangt het marxisme-leninisme dat, bij het uitbreken van gewelddadige conflicten binnen de kapitalistische staten, de onderliggende klasse met alle mogelijke middelen in het offensief gaat en dit op straffe van ondergang niet meer opgeeft.

De eventuele onvermijdelijkheid van de oorlog komt dus niet zozeer voort uit de veronderstelde kapitalistische intenties, maar vooral uit de praktijkinterpretatie van het marxisme-leninisme.

Alle door kapitalistische staten te voeren oorlogen, maar vooral burgeroorlogen, zijn volgens de marxistisch-leninistische opvattingen bedoeld om het historische verloop van de sociale revolutie — zo mogelijk definitief — te verstoren. Deze oorlogen zijn reactionair en per definitie onrechtvaardig. Deze kwalificatie is belangrijk, omdat zij een effectief middel in handen van de communisten blijkt te zijn om de massa te mobiliseren voor de rechtvaardig oorlogvoerenden, de niet-bezitters, in casu de communistische zijde.

Een eventuele oorlog tussen de twee wereldeconomische systemen wordt in het communistische kamp uitsluitend als een verdedigings- en derhalve patriottische oorlog beschouwd. Om daarop voorbereid te zijn, is een massale bewapening vereist.

Ook Lenin typeerde de oorlog tussen communisme en kapitalisme als een internationale burger-

oorlog, waarin de grote massa slechts haar eigen belang kan dienen door de kant van het internationale communisme te kiezen onder leiding van de communistische partij van de Sovjet-Unie. Het internationale karakter van het communisme leidt daarom tot actieve steun van de socialistische gemeenschap aan de nationale bevrijdingsbewegingen in de wereld. Hoewel Lenin stelde dat deze hulp voornamelijk door de economische politiek moet worden gedictieerd, is zij in de praktijk gericht op wapenleveranties en ideologische scholing. Dat betekent overigens niet, dat de Sovjet-Unie tot revoluties moet oproepen. Engels schreef reeds, dat een communistisch land geen revolutie aan andere landen kan opdringen zonder de eigen revolutie in de waagschaal te stellen. De Sovjet-Unie blijft echter een eenmaal uitgebroken revolutie op de krachtigste wijze steunen, zoals is gebleken in de landen van Oost-Europa, in Cuba en recent in Angola.

Het marxisme-leninisme en de krijgskunde

De krijgskunde van de Sovjets is gebaseerd op een „wetenschappelijke” beschouwing van het politieke, economische, militaire en technologische potentieel van zowel de socialistische coalitie als haar tegenstanders. De schrijvers stellen dat politiek en economisch de socialistische coalitie in het voordeel is, omdat de maatschappij rationeel wordt afgestemd op de door de partij gestelde prioriteiten. Alle middelen kunnen worden geconcentreerd op één doel: de verdediging van de resultaten van de socialistische revolutie. Bovendien zijn de socialistische staten in het voordeel op het militaire en technologische vlak, omdat de militaire wetenschap der Sovjets zich primair richt op de analyse van de huidige en vooral de toekomstige militaire ontwikkelingen. De Sovjets verwijten het westerse militaire denken daarentegen een overmatige concentratie op voorbije oorlogen en methoden van oorlogvoering. Het bewijs voor deze reactionaire denkwijze wordt gevonden in de Franse en Engelse militaire doctrines bij aanvang van de Eerste en de Tweede Wereldoorlog. Men kan hierbij aantekenen, dat de Sovjet-Unie bij de aanvang van de Tweede Wereldoorlog dezelfde fout maakte en dat juist Nazi-Duitsland een volstrekt nieuwe oorlogvoering hanteerde. Dit steunt de veronderstelde marxistisch-leninistische anticiperende denkwijze niet. Anderzijds moet worden erkend, dat de Sovjets het belang van een nieuw wapensysteem — de intercontinentale raketten — reeds inzagen toen de Amerikanen nog hoofd-

zakelijk op hun strategische bommenwerpers re-
kenden.

De militaire doctrine van de Sovjet-Unie wordt vastgesteld door de communistische partij. Zij is het resultaat van een „wetenschappelijke” analyse, die het sociaal-politieke en mondiale karakter van een toekomstige oorlog onderkent. De nucleaire bewapening zal deze oorlog een revolutionaire aanblik geven, maar desondanks blijft de noodzaak bestaan de door een atoomaanval ontstane machtsvacua op te vullen door middel van de inzet van massale legers. In dit geval trekken de Russen wel een les uit de geschiedenis; tenslotte heeft Douhet's theorie inzake de strategische bombardementen nog nooit tot de voorspelde resultaten geleid. Via deze analyse concluderen de Sovjets tot de mogelijkheid van een nucleaire verrassingsaanval door het kapitalistische deel van de wereld, echter zonder de mogelijkheid te verwaarlozen van een — in beginsel conventioneel — conflict dat uitmondt in een nucleaire oorlog.

De militaire doctrine wordt in de oorlogvoering verwezenlijkt met behulp van de wetten en de beginselen van de militaire wetenschap. De wetten hebben betrekking op het complexe en tegenstrijdige sociaal-politieke karakter van de oorlogvoering, zoals de gewelddadige strijd tussen twee partijen die elk voor zich vastomlijnde, tegengestelde militair-politieke doelen nastreven. In deze beschrijving zijn de twee belangrijkste wetten van de Sovjetkrijgskunde verrat, nl. de *wet van de ondergeschiktheid van de oorlog aan de politiek* en de *wet dat het resultaat van de oorlog direct afhankelijk is van de krachtsverhouding van de strijdende partijen*. Vooral deze laatste wet accentueert het streven van de Sovjets naar superieure strijdkrachten. De wetten zijn universeel en zij functioneren onafhankelijk van de wil en het bewustzijn van de mensen. In de praktijk wordt, aldus de auteurs, aan de wetten gehoorzaamd via de beginselen van de oorlogvoering. Die beginselen zijn slechts richtlijnen; het al dan niet met succes toepassen van de beginselen is een bewuste daad en keuze van de mens. Voor een toekomstige nucleaire oorlog zullen zowel de militaire doctrine als de wetten en de beginselen een theoretische waarde hebben, die dank zij het historische dialectisch-materialistische denkproces kan worden geoptimaliseerd. De Sovjets stellen dat hun militaire doctrine daardoor is ontdaan van de starheid die gewoonlijk aan doctrines eigen is. Naar mijn mening ondersteunt een analyse van Sovjetrussische militaire oefeningen deze pretentie niet, omdat daarbij blijkt dat een eenmaal

gesteld doel moet worden bereikt, ondanks een veranderende tactische situatie. Het lijkt in elk geval verantwoord te constateren dat de superioriteit van de Sovjetkrijgskunde in de praktijk (nog) niet is bewezen. Wel staat vast dat het marxisme-leninisme het militaire denken richt op een toekomstige strijd en derhalve een zeer bindend en stimulerend effect heeft op de doctrine en de krijgsmacht.

Krijgsmacht en machtsbasis

Het karakter van een krijgsmacht wordt bepaald door de sociaal-politieke oriëntatie van een natie; de werkelijke sterkte van de krijgsmacht is afhankelijk van de machtsbasis. In de marxistisch-leninistische visie hebben de legers van de kapitalistische naties een tweeledige functie: intern onderdrukt het leger de bevolking, extern behartigt het de economische belangen van de heersende klasse. Ongetwijfeld vervullen sommige legers (en niet alleen „kapitalistische”) dergelijke repressieve functies. In vrijwel alle westerse democratieën is Marx' „Verelendungstheorie” van de arbeidersklasse echter niet bewaarheid. Voor de legers van deze westerse landen — beroeps of dienstplichtig — is de beschuldiging van interne inmenging niet gerechtvaardigd. De legers van de socialistische naties beschouwen zich als de verdedigers van de sociale revolutie. Is deze revolutie eenmaal binnen de natie geconsolideerd, dan rest hun slechts de externe — verdedigende — functie. Het socialistische leger wordt geacht de belangen van het gehele volk te verdedigen; het noemt zich de gewapende arm van de politieke leiding, in casu de communistische partij. De partij voorziet het leger dan ook van de ideologische en theoretische grondslagen. De ideologie wordt uitgedragen door een in het leger geïntegreerde partijpolitieke organisatie. Deze organisatie richt zich niet alleen op de ideologische taak maar ook op het verhogen van de gevechtswaarde van het leger.

De uitkomst van een conflict tussen twee naties staat volgens de auteurs in direct verband tot de krachtsverhouding tussen de twee militaire machten en is dus eveneens afhankelijk van de opbouw van de machtsbasis uit het economische en militaire potentieel.

a. Militaire macht

Het kwantificeren van de militaire macht als maximaal bereikbare graad van uitputting van alle materiële en geestelijke bronnen van de gemeen-

schap legt volgens het marxisme-leninisme het voordeel van de militaire macht bij de socialistische staten. Dit voordeel zou een logisch gevolg zijn van de organisatie van de socialistische maatschappij, die de mens als arbeidsfactor tot een maximum in het economische proces integreert.

b. *Economisch potentieel*

Engels baseerde de militaire macht op het economische potentieel en herleidde dit potentieel tot de beschikbare hoeveelheid mensen en bewapeningsmaterieel. De te verwachten enorme verliezen als gevolg van een nucleaire oorlog vergen de totale mobilisatie van alle economische middelen. Deze mobilisatie dient tevens ertoe de productie in oorlogstijd te kunnen opvoeren. Daar de socialistische staten zelf alle produktiemiddelen beheersen, zouden zij in staat zijn sneller dan het Westen de totale economische mobilisatie te verwezenlijken. De geringe mobilisatietijd van de Sovjet-oorlogseconomie kan bij de te verwachten korte duur van een toekomstige oorlog zeker een zeer belangrijke factor in het voordeel van de Sovjets betekenen, te meer omdat de oorlogsindustrie in de Sovjet-Unie reeds in vreedstijd een zeer hoge prioriteit bezit.

c. *Het militaire potentieel*

Dit komt tot uiting in de gevechtskracht en wordt bepaald door het maximale vermogen van een land het leger zowel op volle gevechtssterkte te houden als voortdurend te verbeteren. De Sovjets verbinden en vergelijken de militaire revolutie als gevolg van het A-wapen met de sociale revolutie. Uitgaande van deze analogie wijzen zij iedere stilstand in de militaire ontwikkeling van de gevechtskracht af. Dank zij dezelfde verbinding met het revolutionaire proces zou, zo stellen zij, de mens als factor van het militaire potentieel mee zijn ontwikkeld met de vooruitgang van de militaire technologie. Voorts pretendeert het marxisme-leninisme dat de sociale revolutie onbaatzuchtige mensen voortbrengt, die ook tijdens enorme verliezen moreel stand houden. Deze aan de Sovjetsoldaat toegekende kwaliteit komt voort uit het communistische ideaalbeeld van de mens, een ideaalbeeld dat voorbijgaat aan het feit dat de mens een irrationele factor is en blijft. Bovenal wordt het militaire potentieel bepaald door de instelling van de leiding. Een nieuw wapen kan alleen leiden tot een gewijzigde methode van oorlog voeren door massaproductie en door de wil van de leiding om

het in te zetten. De Sovjets menen dank zij het marxisme-leninisme deze leidende capaciteiten te bezitten.

Slotbeschouwing

De Sovjetstrijdkrachten bezitten in beginsel geen eigen belangen die afwijken van de belangen van het volk. Dank zij deze eenheid van opvatting en de militair-ideologische scholing van de gehele bevolking houden de socialistische staten een formidabele krijgsmacht in stand. Bovendien schept het marxisme-leninisme de sociaal-politieke voorwaarden voor een maximale benutting van het nationale potentieel ten behoeve van de strijdkrachten, een maximale inzet die de Sovjets zullen blijven leveren zolang het volgens het marxisme-leninisme onontkoombare proces van de wereldrevolutie niet is voltooid. De strijdkrachten worden voortdurend doordrongen van de communistische ideologie en voorbereid op een oorlog. Ondanks vreedzame coëxistentie blijft de Sovjetleiding streven naar kwantitatief en kwalitatief ten opzichte van het Westen superieure strijdkrachten.

Deze superioriteit is volgens de marxistisch-leninistische opvattingen bedoeld ter verdediging van de sociale revolutie maar wordt eveneens gelegitimeerd als instrument ter handhaving van de wereldvrede. Beide functies zijn verenigd in de „strategische verdediging”. Deze strategische verdediging sluit een tactische aanval van de socialistische strijdkrachten niet uit, indien het veronderstelde, zich toespitsende „kapitalistische verval” aanleiding tot interventie zou geven.

Alle politieke, sociale en morele factoren zijn aanwezig om de Sovjetstrijdkrachten te stempelen tot geduchte tegenstanders, die in vreedstijd maximaal op oorlog worden voorbereid. In het Westen lijkt zulk een voorbereiding van de grote massa van de strijdkrachten niet mogelijk. Bovendien heeft de geschiedenis aangetoond dat de westerse — vrije — wereld ondanks eigen indrukwekkende strijdkrachten de noodzakelijke mentale inzet pas ontwikkelt ná de beginfase van de oorlog. In een toekomstige oorlog zal de westerse wereld, gezien deze nadelen, de aanvankelijke superioriteit van de ideologisch beter voorbereide strijdkrachten van de Sovjet-Unie moeten erkennen, hetgeen bij een beperkte oorlogsduur catastrofaal zou kunnen zijn. Een werkelijke superioriteit is evenwel afhankelijk van de blijvende inzetbaarheid van de Sovjetsoldaat, die vooral met het oog op de strijd ter verspreiding en consolidering van de sociale revo-

lutie als irrationele factor moet worden beschouwd. Het marxisme-leninisme onderkent dat niet voldoende, zoals is gebleken tijdens de invasie van socialistische strijdkrachten in Tsjecho-Slowakije in 1968, toen vele soldaten overhaast moesten worden vervangen.

De door het collectief van schrijvers geponeerde superieure methode van oorlog voeren van de Sovjetstrijdkrachten is een nog onbewezen stelling. Wel is het marxisme-leninisme erop gericht analoog aan de ontwikkeling van de sociale revolutie elke stilstand in de krijgskunde — in vreedstijd — te voorkomen, hetgeen de Sovjetkrijgskunde een wezenlijke functionaliteit in oorlogstijd zou kunnen opleveren. Het vorenstaande in beschouwing nemende zijn de schrijvers van het boek „Marxism-leninism on war and army” naar mijn overtuiging niet erin geslaagd de essentie van supe-

rioriteit, namelijk het behalen van de eindoverwinning door de Sovjetrussische socialistische strijdkrachten overtuigend naar voren te brengen. Desondanks geeft het boek een voortreffelijk inzicht in de Sovjetopvattingen inzake de verhoudingen tussen Oost en West en in de rechtvaardiging die de Sovjets daaruit putten om hun enorme defensie-inspanning blijvend te ondersteunen en zelfs nog uit te breiden. Het marxisme-leninisme pretendeert alle aan deze inspanning inherente problemen te kunnen oplossen, met inbegrip van de militair-strategische en -tactische problemen.

Om deze redenen is het boek van bijzondere waarde, óók — en misschien wel júst — voor westerse militaire leiders („staf”-officieren), maar evenzeer voor politici die over de westerse defensie-inspanning moeten beslissen.

The Soviet view of war, peace and neutrality

A. van Gilst

kapitein van de Koninklijke luchtmacht

„Wie niet met mij is, is tegen mij.” Men zou het standpunt van de Sovjets met betrekking tot de verschijnselen *oorlog*, *vrede* en *neutraliteit* in deze zin kunnen samenvatten. Het verdient echter aanbeveling de grondslagen van de Sovjetrussische buitenlandse politiek nader te onderzoeken en aan het Westen te verklaren. Aan P. H. Vigor, hoofd van het Centrum voor Studie van de Sovjet-Unie aan de Royal Military Academy te Sandhurst, komt de eer toe dit op bijzonder heldere en overzichtelijke wijze te hebben gedaan in zijn boek „The Soviet view of war, peace and neutrality”, uitgegeven in Londen, in 1975. Vigor is op het door hem beschreven terrein geen onbekende. Reeds sinds 1942 heeft hij zich gespecialiseerd in Sovjetaangelegenheden. Vele artikelen van zijn hand over Sovjetstrategie en -politiek zijn verschenen. In dit boek geeft hij een socio-politieke beschouwing van de Sovjetopvattingen, waarbij hij uitvoerig ingaat op de marxistisch-leninistische theorieën en deze daarna aan de praktijk toetst.

De Sovjets en de oorlog

Volgens de communistische leer is het verschijnsel oorlog inherent aan het bestaan van klassemaatschappijen. In een klassemaatschappij bestaan een uitbuitende en een uitgebuite klasse. De eerste beheerst het staatsapparaat en dus de strijdkrachten en zal daarmee oorlog gaan voeren om economisch gewin (koloniën, grondstoffen) te behalen. De uitbuitende klasse wil echter nog om andere redenen dat het verschijnsel oorlog blijft bestaan. Dan moeten de strijdkrachten ook in vreedstijd gehandhaafd blijven en kunnen zij worden gebruikt om het proletariaat in toom te houden. Zodra in de gehele wereld het communisme zal zijn ingevoerd, zullen de klassemaatschappijen zijn verdwenen en daarmee ook het verschijnsel oorlog. Communisten hebben dan ook een afkeer van pacifisten; deze willen weliswaar eveneens het verschijnsel oorlog uitbannen, maar op een andere wijze dan door de overgang naar het com-

munisme. Dit is volgens de communistische leer niet mogelijk.

Sinds de geboorte van de Sovjet-Unie hebben de communistische leiders steeds gesteld dat oorlog tussen het kapitalisme en het communisme onvermijdelijk was. Het proletariaat van de kapitalistische landen zou namelijk ook willen meedelen in de verworvenheden van het socialisme en dus willen opstaan tegen de uitbuitende klasse: het zou daarbij vanzelfsprekend worden gesteund door de Sovjet-Unie. Om dat te verhinderen zou er voor het kapitalisme maar één oplossing zijn: de Sovjet-Unie binnenvallen en het socialistische systeem omverwerpen. In de eerste jaren van haar bestaan voerde de Sovjet-Unie dan ook een zeer voorzichtige buitenlandse politiek, die vooral was gericht op het verhogen van de veiligheid van haar grenzen. Inmiddels vergrootte zij ook haar militaire kracht, tot het punt werd bereikt waarop een kapitalistische poging het systeem omver te werpen waarschijnlijk niet meer lonend zou zijn. Momenteel is de Sovjet-Unie dan ook van mening dat een oorlog tussen het kapitalisme en het socialisme wel te vermijden is. Vigor meent dat de Sovjet-Unie haar bewapening alleen maar verder opvoert om de kans op het uitbreken van een dergelijke oorlog nog meer te verkleinen. Deze stelling komt mij gezocht voor. Militair gezien is de Sovjet-Unie reeds lang zo sterk, dat zij over een meer dan voldoende afschrikkende macht beschikt. Dat zij dan nog steeds haar bewapening sterk opvoert om een derde wereldoorlog te vermijden is naar mijn mening onlogisch.

Het is echter niet waar dat het marxisme-leninisme — dus de Sovjet-Unie — onder alle omstandigheden tégen oorlog is. Weliswaar kan men het doel van een oorlog afkeuren, maar tegelijk van mening zijn dat het effect ervan gunstig is voor de verbreiding van het communisme. In een oorlogvoerend land ontstaan namelijk spanningen die, vooral in het verliezende land, zo sterk kunnen worden dat zij uitmonden in een revolutie en al-

31832

dus leiden tot de omverwerping van het heersende systeem. De Sovjet-Unie zal dan ook in een oorlog steeds die partij steunen wier overwinning het meeste bijdraagt tot de verbreiding van het communisme. De communistische leer onderkent weliswaar dat oorlog en revolutie veel leed over het proletariaat brengen, maar beschouwt dat als „een beetje kwaad doen om veel goeds te bereiken”.

Soorten oorlog

Oorlogen die helpen het communisme te verbreiden worden rechtvaardige, progressieve of revolutionaire oorlogen genoemd. Oorlogen die een voor het communisme negatief effect hebben, zijn onrechtvaardig, onwettig of reactionair. Bovendien stelt het marxisme-leninisme dat de socialistische staten zich moeten verdedigen tegen het kapitalisme. Zij voeren dus een defensieve politiek. Gerookt een socialistisch land in een oorlog betrokken dan voert het dus een defensieve oorlog, waarbij de vraag wie de oorlog is begonnen volstrekt irrelevant is.

De belangrijkste soorten oorlog zijn de volgende.

a. De burgeroorlog

Volgens het marxisme-leninisme is de triomf van het communisme onvermijdelijk. De overgang naar het communisme geschiedt door een revolutie, waarin het proletariaat opstaat tegen de heersende klasse en probeert deze volledig uit te schakelen. De heersende klasse zal zich natuurlijk tot het uiterste verzetten, wat tot gevolg heeft dat een burgeroorlog uitbreekt. Het uitbreken van een burgeroorlog is derhalve onvermijdelijk, behalve wanneer de heersende klasse bij voorbaat inziet dat verzet nutteloos is en de macht overdraagt aan het proletariaat. Gezien de grote belangen die er aan weerszijden op het spel staan, zal een burgeroorlog zeer hevig zijn.

b. De nationale bevrijdingsoorlog

De nationale bevrijdingsoorlog is een oorlog die een bezet land voert tegen zijn bezetters, het onwettige gezag. Het marxisme-leninisme beschouwt dit als een rechtvaardige oorlog, omdat enerzijds het onderworpen land tracht zijn onafhankelijkheid te verkrijgen (wat de eerste stap is op de weg die naar het communisme leidt) en anderzijds het kapitalistische land wordt verzwakt door het verlies van het onderworpen land en door de oorlog.

c. Oorlogen tussen staten onderling

Deze worden in principe afgekeurd, omdat het doel ervan (economisch gewin, landverovering) de communistische zaak niet dient. Het effect van een dergelijke oorlog kan echter wel gunstig zijn. Bij een conflict zal de opstelling van de Sovjet-Unie derhalve zo zijn dat het communisme het meeste erbij is gebaat. Een bijzondere vorm is de imperialistische oorlog. Omdat imperialisme de hoogste vorm van kapitalisme is, kunnen de handelingen van een imperialistisch land geen progressieve elementen bevatten: het land is rijp voor de revolutie. Een imperialistische oorlog kan dus nooit een progressieve oorlog zijn en wordt dan ook te allen tijde sterk afgekeurd; het communisme streeft juist naar een zo spoedig mogelijk beëindigen van een dergelijke oorlog.

d. De revolutionaire oorlog

Een door het proletariaat gevoerde oorlog met het doel de revolutie te verbreiden is een revolutionaire oorlog. De term omvat echter meer: iedere oorlog waarin de Sovjet-Unie is betrokken dient ter verdediging van de revolutie en is dus een revolutionaire oorlog. De term wordt heden ten dage weinig meer gebruikt, omdat daaruit zou kunnen worden geconcludeerd dat de Sovjet-Unie agressief is.

e. De oorlog van „broederlijke hulp”

De Sovjet-Unie stelt zich op als een vreedzaam land dat uit zich zelf geen oorlog zal beginnen. Wel kan de communistische partij van de Sovjet-Unie, gevraagd of ongevraagd, (militaire) hulp bieden aan de communistische partij van een ander land, zoals aan Hongarije in 1956 en aan Tsjecho-Slowakije in 1968.

f. De coalitie-oorlog

Bijvoorbeeld een oorlog tussen NAVO en Warschau-Pact. Wanneer de NAVO het Warschau-Pact zou aanvallen, zou — volgens de Sovjet-Unie — al spoedig onenigheid tussen de NAVO-partners optreden, wat ten gunste van het Warschau-Pact zou werken. Zou daarentegen het Warschau-Pact een oorlog beginnen, dan zouden de NAVO-partners waarschijnlijk de tegenstrijdige belangen tijdelijk terzijde schuiven en zou bovendien het proletariaat een „foutieve” houding kunnen gaan aannemen tegen de hulp die het Warschau-Pact zou bieden; kortom, allerlei factoren ten nadele van het Warschau-Pact.

In navolging van von Clausewitz beschouwt het marxisme-leninisme oorlog als een van de instrumenten die de politiek ten dienste staan. Daaruit volgt dat de Sovjet-Unie niet tegen agressie is, hoewel zij zulks uiteraard steeds ontkent (zo stelt zij dat agressie uitsluitend kan worden gepleegd door kapitalistische landen). Neemt de Sovjet-Unie het instrument oorlog ter hand, dan houdt dat tevens in dat oorlog onder de gegeven omstandigheden het geschiktste instrument is, met andere woorden: de Sovjet-Unie is er dan zeker van dat zij de oorlog zal winnen en haar doel zal bereiken. Is het doel eenmaal bereikt, dan zal zij zo spoedig mogelijk vrede sluiten en voor een volgend doel opnieuw een keuze maken uit de ten dienste staande politieke instrumenten. Een ander facet is dat de Sovjet-Unie ertegen zal waken dat het doel wordt voorbijgestreefd. Zou het doel bijvoorbeeld zijn het intact in handen krijgen van de havens en industrieën van West-Europa, dan zou het zinloos zijn tegen West-Europa op grote schaal nucleaire wapens in te zetten. Ook de strategie is dus een instrument van de politiek; de toe te passen strategie wordt bepaald door het politieke doel.

Het is duidelijk dat de oorlogsinspanning afhankelijk is van de belangrijkheid van het politieke doel. Zo zullen in een burgeroorlog beide partijen alle ter beschikking staande middelen gebruiken, omdat de uitgebuite klasse zal proberen de uitbuitende klasse volledig uit te roeien, waartegen de laatste zich tot het uiterste zal verzetten. Een oorlog tussen het kapitalisme en het communisme zal tot doel hebben het sociale systeem van de tegenstander omver te werpen, met andere woorden: in een dergelijke oorlog zal de beslissing vallen of de wereld kapitalistisch of communistisch zal worden. Deze oorlog is derhalve een fundamentele oorlog, die dan ook zal worden gevoerd met fundamentele middelen, dat zijn nucleaire wapens. In dit licht bezien is het niet verwonderlijk dat de Sovjet-Unie tijdens de Cuba-crisis bakzeil haalde. De inzet was namelijk niet van fundamenteel belang voor de Sovjet-Unie, maar was dat wel voor de Verenigde Staten. De Sovjet-Unie had er dan ook geen belang bij nucleaire wapens in te zetten.

Overigens dringt sinds enige jaren bij de Sovjet-Unie het besef door dat een oorlog tegen het kapitalisme wél een beperkt karakter kan hebben en dat niet elke oorlog tussen Oost en West de omverwerping van het sociale systeem van de tegenstander tot doel behoeft te hebben. Niettemin blijft de kans op escalatie zeer groot.

De uitslag van een langdurige oorlog wordt bepaald door een aantal „lange-termijnfactoren”, namelijk de standvastigheid van het thuisfront, het moreel, de kwaliteit en de kwantiteit van de troepen, de bewapening, de bekwaamheden van de commandanten en de kracht van de nationale economie. Aangezien de totale economische kracht van het Westen groter is dan die van het Oostblok zou een oorlog tussen Oost en West, indien de overige factoren gelijk zouden zijn, door het Westen worden gewonnen. De Sovjet-Unie is echter van mening dat de factor „economie” kan worden kortgesloten door het voeren van een bliksemoorlog, waarbij de economie van de tegenstander met nucleaire middelen wordt uitgeschakeld. Toch zal de Sovjet-Unie ook een oorlog die zij gemakkelijk zou kunnen winnen niet lichtvaardig aangaan. Binnen het land gaan meer en meer nationalistische krachten werken. De Sovjet-Unie spant zich in de welvaart van de bevolking op een hoger peil te brengen en de veiligheid van haar grondgebied te verzekeren; zulks wordt niet bereikt als haar daden de bevolking en het land in gevaar zouden brengen. Daarbij komt dat de triomf van het communisme onvermijdelijk is; de loop der geschiedenis is niet te stuiten. Waarom zou zij zich dan haasten? Zij ziet het terecht als weinig zinvol het communisme te verbreiden uit een tot een woestijn herschapen moederland. Voorshands ziet zij derhalve meer in het voeren van een politiek van vreedzame coëxistentie, waarmee zij bovendien de communistische invloed in de „derde wereld” hoopt te vergroten.

Al heeft de Sovjet-Unie zich op het standpunt gesteld dat het weinig zinvol is een oorlog tegen het kapitalisme aan te gaan, zij blijft de mogelijkheid onder ogen zien dat een dergelijke oorlog kan uitbreken. Die oorlog zal zij dan op offensieve wijze voeren om de in haar nadeel werkende lange-termijnfactor „economie” te omzeilen. Dit is een van de redenen, waarom de Sovjetstrijdkrachten offensief zijn ingesteld. Niet de Sovjetpolitiek is offensief, maar de wijze van oorlog voeren. Ik ben overigens van oordeel dat dit wel waar moge zijn, maar dat het eveneens waar is dat een land met offensief ingestelde strijdkrachten sneller de neiging heeft zich agressief op te stellen of te handelen dan een land dat is uitgerust met defensieve strijdkrachten.

Wat de Sovjet-Unie zal blijven nastreven is de verdeling van de NAVO, door een scheuring tweeweg te brengen tussen de VS en Europa. Zij hoopt daarmee te bereiken dat de VS zich bij een eventueel conflict in Europa afzijdig zullen hou-

den. Dan zou de Sovjet-Unie immers zonder al te veel gevaar voor het eigen grondgebied een oorlog tegen West-Europa kunnen aangaan die zij zeker zou kunnen winnen (ook al omdat dan de factor „economie” in haar voordeel zou werken) en die behalve de verbreiding van het communisme haar ook groot materieel voordeel zou brengen.

Maar als de oorlog is gewonnen, hoe wordt dan het communisme ingevoerd? De marxistisch-leninistische leer zegt dat elke oorlog het zaad in zich draagt van de volgende oorlog, met andere woorden: het overwonnen land maakt zich zo spoedig mogelijk op tot een oorlog tegen de overwinnaars. Om dit te voorkomen zal de Sovjet-Unie het overwonnen land met geweld „sovjetiseren”, onder het communisme brengen. Zij zal dit doen door de bourgeoisie op zodanige wijze uit te schakelen dat het zaad letterlijk in de kiem wordt gesmoord. Het hoofdmiddel daarbij is de uitschakeling van de steden en industrieën met behulp van nucleaire wapens om zodoende alle weerstand te breken. De sovjetisering kan niettemin pas worden voltooid nadat het overwonnen land is bezet. En hier is een andere reden waarom de Sovjetgrondstrijdkrachten offensief zijn ingesteld en voortdurend worden versterkt. De grondstrijdkrachten hebben namelijk de belangrijke taak het overwonnen land blijvend te bezetten; met de KGB zullen zij daarna ervoor zorgen dat overwinning en sovjetisering permanent zullen zijn en dat terugkeer naar het kapitalisme voor altijd is uitgesloten.

De Sovjets en de vrede

Het marxisme-leninisme verstaat onder vrede „het niet vóórkomen van klassenstrijd”. Daaruit volgt dat slechts in een klassenloze maatschappij vrede kan heersen en dat de wereldvrede eerst dan zal zijn bereikt als de gehele wereld communistisch is geworden (niet voor niets verklaart de Sovjet-Unie dat zij een „vredelievende, anti-imperialistische politiek” voert). Deze redenering werkt ook omgekeerd: aangezien er een conflictsituatie heerst tussen de Sovjet-Unie en China, kán China geen waarachtige proletarische regering hebben. Wel onderkent het marxisme-leninisme de noodzaak soms vrede te moeten sluiten. Dat wordt dan niet gedaan omdat het beëindigen van de vijandelijkheden op zich zelf een goede zaak is, maar om, hetzij in een periode van rust krachten te verzamelen om de strijd later voort te zetten, hetzij in een vredesverdrag vast te leggen wat de

partijen hebben gewonnen/verloren. Deze vrede betekent niet dat het gestelde doel wordt opgegeven; het zal misschien met andere middelen worden nagestreefd of tijdelijk terzijde worden geschoven; maar éénmaal zal het worden bereikt. Toch doet de Sovjet-Unie zich vredelievend voor. Zij verklaart tegen agressie te zijn en hanteert de uitdrukking „vreedzame coëxistentie”; die uitdrukking betekent echter niet dat zij vreedzame samenwerking met het Westen beoogt doch uitsluitend dat oorlog tussen het kapitalisme en het communisme niet langer onvermijdelijk is. Aan de andere kant beschuldigt zij het Westen van oorlogszuchtige neigingen en wijst daarbij op de voor het eerst door het Westen gehanteerde term „Koude oorlog”. Deze term wordt door de Sovjet-Unie dan ook uitsluitend gebruikt in samenhang met verklaringen over westerse acties. Bovendien ontleent zij haar beschuldigingen aan westerse weigeringen in te gaan op communistische vredescampagnes. Dergelijke vredescampagnes bieden evenwel uitsluitend voordeel aan de Sovjet-Unie en aan het communisme, en streven zeker geen vrede in de westerse betekenis van het woord na. Immers: een communist die vrede wil, is een volbloed anti-imperialist.

De Sovjets en de neutraliteit

„Wie niet met mij is, is tegen mij”; daarom erkent het marxisme-leninisme geen neutraliteit. De term wordt slechts gehanteerd om de landen aan te duiden die in een bepaald conflict geen partij kiezen. De Sovjet-Unie heeft weliswaar in het verleden met een aantal aangrenzende landen non-agressiepacten en neutraliteitsverdragen gesloten, maar dat hield niet in dat zij van zins was de neutraliteit van zo'n land blijvend te erkennen en te eerbiedigen. De verdragen beoogden uitsluitend te voorkomen dat zich in deze landen troepen zouden vestigen die de Sovjet-Unie ongunstig gezind waren en een bedreiging voor haar zouden kunnen betekenen. Enerzijds werkte een dergelijk verdrag dus ten gunste van de veiligheid van de Sovjet-Unie, anderzijds ontleende zij daaraan het recht zo'n land binnen te vallen als het op het punt stond (volgens de Sovjet-Unie althans), toch vreemde troepen toe te laten. De Sovjet-Unie heeft geen belangstelling voor neutraliteit als zodanig; zij hanteert het begrip slechts als het haar voordelen kan bieden.

Een ander begrip is „permanente neutraliteit”. Een permanent neutraal land is zowel in oorlogs- als in vredetijd strikt neutraal; zijn status wordt

door Oost en West beide erkend, met dien verstande dat de Sovjet-Unie daarbij vooropstelt dat het desbetreffende land niet over kernwapens mag beschikken. De Sovjet-Unie is voorstandster van de permanente neutraliteit van een land of gebied als zij zich aldaar in een positie van zwakheid bevindt. Zij heeft dan indirect voordeel bij de permanente neutraliteit, omdat zij daarmee het Westen de mogelijkheid ontzegt het betrokken gebied of land onder westerse invloedssfeer te brengen.

In het licht van het voorgaande is ook de houding van de Sovjet-Unie ten opzichte van de niet-gebonden landen begrijpelijk. Toen aan het eind van de jaren '50 deze neutralistische beweging ontstond, was de Sovjet-Unie daarvan aanvankelijk een groot voorstandster. Neutralisme hield immers o.m. in het afzien van deelnemen aan militaire blokken, het voeren van anti-koloniale politiek en algehele ontwapening. Toen evenwel bleek dat de Sovjet-Unie weinig voordeel zou behalen uit deze beweging, nam haar belangstelling duidelijk af.

Nabeschouwing

P. H. Vigor heeft op duidelijke wijze een inzicht gegeven in de achtergronden van de Sovjetrussische buitenlandse politiek met betrekking tot oorlog, vrede en neutraliteit. Een enkele keer verschil ik met hem van mening, bijvoorbeeld als hij stelt dat de Sovjet-Unie de bewapening blijft opvoeren om een derde wereldoorlog te voorkomen en dat niet de Sovjetpolitiek offensief is, maar de wijze van oorlog voeren.

In meer algemene zin heb ik één bezwaar tegen Vigor's boek. Naar mijn mening spelen marxistisch-leninistische principes een steeds geringere rol in de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie en krijgen machtspolitieke en expansionistische factoren de overhand. De auteur geeft dit slechts zijdelings aan. „Wat goed is voor de Sovjet-Unie, is goed voor het communisme”, zegt hij, maar verder gaat hij eigenlijk niet. De uitbreiding van de Sovjetrussische invloedssfeer in Azië en Afrika kan echter nauwelijks tot doel hebben daar het communisme te verbreiden; de cultuurpatronen van de volkeren aldaar lenen zich vrijwel niet voor aanvaarding van het communisme. Ook heeft het vestigen van steunpunten slechts een beperkte militaire waarde, gezien de zeer grote afstanden tussen deze gebieden en de Sovjet-Unie (van waarde is wél dat dergelijke gebieden dan worden onttrokken aan de westerse invloedssfeer).

Ik ben van oordeel dat de Sovjet-Unie veeleer een neo-kolonialistische politiek voert, waarmee zij onafhankelijke staten economisch van haar afhankelijk tracht te maken, wat haar grote economische voordelen biedt en waarmee zij haar positie als wereldmarkt versterkt en bevestigt.

Ondanks dit bezwaar acht ik „The Soviet view of war, peace and neutrality” een belangrijk boek. Mede gezien de uitgebreide index en literatuuropgave is het zeker waard te worden bestudeerd door hen die direct hebben te maken met de buitenlandse politiek en militaire strategie van de Sovjet-Unie en met ontwapeningsaangelegenheden.

Komt er een herdruk van „de Uyterschout”?

W. Walthuis

brigade-generaal der infanterie b.d.

De vooroorlogse generatie is gaandeweg nagenoeg geheel verdwenen uit de gelederen van de hedendaagse krijgsmacht, die thans vrijwel uitsluitend is bemand met personeel dat eerst na afloop van de Tweede Wereldoorlog de kans heeft gekregen 's Konings wapenrok te gaan dragen. Dat „afzwaaien der oudgedienden” heeft, naast tal van andere consequenties, ook tot gevolg gehad dat er in de militaire bibliotheken minder dan voorheen wordt gegrepen naar boekwerken die in het verleden onbetwist werden gerekend tot de gerenommeerde standaardwerken. Vanzelfsprekend hebben de jongeren wel te horen gekregen van hun voorgangers, docenten, instructeurs, mentors, commandanten en anderen, op welke auteurs dezen zich „in mijn tijd . . .” plachten te verlaten, maar dergelijke literatuuropgaven zijn vaak onvolledig óf worden om begrijpelijke redenen ietwat meewarig aangehoord en als weinig overtuigend opgevat.

Die gang van zaken heeft ertoe geleid dat de jongere beroepsmilitairen in de verleiding werden gebracht hun persoonlijke vakbibliotheken — voor zover zij die al ambiëerden — op te bouwen met werken van auteurs van recentere datum dan die waaraan de ouderen verknocht waren. Misschien staat er hier en daar nog wel een *Vom Kriege* tussen, maar de reden daarvoor kan ook heel goed zijn dat zo'n boek nu eenmaal een zeker cachet geeft aan de privé-boekerij.

In en door deze ontwikkeling is helaas ook een aantal zeer goede boeken in onbruik geraakt, hoewel de waarde daarvan zeker niet behoefde onder te doen voor de literatuur uit de naoorlogse periode. Te sterker moet dat worden betreurd als het een werk betreft van een Nederlandse schrijver. De markt wordt immers bepaald niet overstroomd met krijgswetenschappelijke boeken van Nederlandse origine; en wanneer er al een dergelijk oeuvre verschijnt, is het aan gereede twijfel onderhevig of het wel ooit een plaats zal veroveren op de bestsellerslijst.

Toch is er in het verleden wel degelijk zo'n militaire bestseller geweest. Een boek dat bij alle officiersopleidingen gold als verplichte literatuur en dat als zodanig een vaste plaats had in alle militaire bibliotheken alsmede in de persoonlijke boekenschat van vrijwel alle Nederlandse officieren. Verscheidene dezer oudgedienden verheugen zich nog steeds in het bezit van dat boek, anderen betreuren het dat zij het bewuste boek zijn kwijtgeraakt in de loop van de turbulente oorlogs- en bezettingsjaren of daarna. Zoals men gewend is te spreken van „de Van Dale” en van „de Grote WP”, zo placht men destijds over het boek waarop hier wordt gedoeld te spreken als „de Uyterschout”.

De volledige titel luidde *Beknopt Overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen uit de Nederlandse Krijgsgeschiedenis van 1568 tot heden*; het boek was geschreven door de eerste luitenant der infanterie T. L. Uyterschout, het werd uitgegeven door de Stads-, Boek- en Courantendrukkerij te Kampen en de prijs was . . . slechts f 3,—! Voor dat ook in die dagen luttele bedrag werd men eigenaar van een boekwerk dat omstreeks 500 bladzijden telde, was voorzien van 63 bladzijden aan bijlagen, 88 illustraties bevatte en met 48 schetsen werd verduidelijkt.

Klaarblijkelijk voorzag dit Beknopte Overzicht, enz., in een behoefte. De eerste druk, die in 1936 het licht zag, werd reeds in 1938 gevolgd door een tweede, herziene druk. Voor dat soort literatuur mocht dat in die dagen als zeer snel worden beschouwd. De totale oplage van beide drukken bedroeg 5000 exemplaren, en deze vonden zó vlot hun weg naar de kopers dat schrijver en uitgever wel moesten besluiten andermaal tot herdruk over te gaan. Dat voornemen kon evenwel niet meer tot uitvoering worden gebracht, want inmiddels was het 1940 geworden en werd Nederland in de Tweede Wereldoorlog betrokken. Het laat zich begrijpen dat de bezettende macht weinig zou

hebben gevoeld voor het op de boekenmarkt toelaten van een nieuwe publikatie waarin de verbondenheid van de Nederlandse krijgsmacht met het Huis van Oranje werd onderstreept, en om verklaarbare redenen achtten de schrijver en zijn uitgever het dan ook raadzaam de plannen tot het aanbreken van betere tijden te laten rusten.

Die betere tijden zijn inmiddels reeds sinds lang weergekeerd. Ontegenzeggelijk is het klimaat momenteel minder gunstig dan in de eerste naoorlogse jaren, toen de krijgsmacht nog in hoog aanzien stond en het nationale gevoel merkbaar levend was in ons volk. Maar dat neemt zeker niet weg dat er in de gelederen van de beroepsmilitairen en andere geïnteresseerden een groeiende belangstelling valt waar te nemen voor de prestaties die de thans vaak verguisde krijgsmacht in het vaderlandse verleden heeft geleverd. Er lijkt daarom een gereede kans te bestaan dat het er toch nog van zal kunnen komen: de schrijver heeft, op aandrang van verschillende zijden, een uitgeverij bereid gevonden een herdruk van het oorspronkelijke, in tweede druk herziene werk te verzorgen, indien althans zou blijken dat daarvoor voldoende potentiële kopers zouden kunnen worden gevonden om de kosten en de inspanning te rechtvaardigen.

Om de prijs binnen redelijke grenzen te kunnen houden zal deze herdruk langs fotografische weg worden verwezenlijkt. In dat geval zal, bij een oplage van ongeveer 1000 stuks, de prijs per exemplaar naar verwachting niet beneden f 65,— liggen. Bij een grotere oplage zou de prijs wellicht kunnen zakken naar omstreeks f 50,—. De gunstigste prijs zou kunnen worden bereikt indien er een ruime vóórintekening zou plaatsvinden; uiteraard zou dan minder behoeven te worden ingecalculleerd voor het risico van onverkochte exemplaren.

Het ligt voor de hand dat het herdrukken volgens het facsimileprocédé ertoe zal moeten leiden dat de gebezigde spelling uit de vooroorlogse periode onveranderd wordt overgenomen. Voor de gemiddelde lezer zal dat zeker geen bezwaar vormen; integendeel, men zou zelfs mogen aannemen dat juist daardoor een extra charme aan een dergelijke herdruk kan worden verleend.

De oorspronkelijke editie was voorzien van een voorwoord van de hand van de toenmalige Commandant van het Veldleger, luitenant-generaal jhr. W. Roëll. Deze zwaaide de schrijver lof toe omdat hij voorzorg in de

... in en buiten de Koninklijke Landmacht gevoelde behoefte (...) aan meer, en voor iedereen bereikbare, wetenschap over de daden en krijgsbedrijven van de Nederlandsche Landmacht, in het bijzonder onder de leiding en aanvoering van het Huis van Oranje.

Het is om dezelfde reden dat wij thans de mogelijkheid van een herdruk toejuichen. Van een duidelijke „herleving van het nationale gevoel buiten en in de weermacht” kan helaas — in afwijking van het einde van de jaren '30, toen generaal Roëll daaraan terecht de toegenomen vraag naar meer en diepergaande informatie kon toeschrijven — in onze dagen nauwelijks worden gesproken, maar de tijd lijkt wél meer dan rijp voor een herbezinnen op de Nederlandse krijgsgeschiedenis en met name op de rol die de Oranjes daarin hebben vertolkt.

In een tijd waarin het Vorstenhuis er klaarblijkelijk de voorkeur aan wil (of móét?) geven een heuglijke gebeurtenis als de veertigste huwelijksverjaardag van Koningin en Prins-Gemaal te vieren buiten de nationale gemeenschap, mogen de leden van de krijgsmacht zich wel in het bijzonder bezinnen op de hechte band die hen bindt aan het Oranjehuis. De lezers van de Militaire Spectator moge daarbij in herinnering worden gebracht wat de toenmalige recensent in de rubriek *Nieuwe uitgaven* van dit blad in 1937 neerschreef toen hij — kapitein van de Generale Staf J. J. C. P. Wilson — met grote nadruk wees op de rol die de Prinsen van Oranje, Graven van Nassau in onze geschiedenis hebben gespeeld:

Geheel Nederland weet dit en toch zijn wij er van overtuigd, dat de lezer, die blz. 468 van dit boek opslaat en bestudeert, even „stil” zal zijn. De schrijver heeft hier de verwantschap weergegeven van twaalf Nassausche Graven, die tusschen 1568 en 1642 hun leven voor de Nederlandsche zaak hebben gelaten. Deze eerelijst behoort n.o.m. in elk schoollokaal een eereplaats te verkrijgen.

Welnu, het hedendaagse onderwijs in ons vaderland lijkt weinig bereid een dergelijke suggestie ten uitvoer te leggen. Dat houdt waarschijnlijk verband met de persoonlijke opvattingen van hen die met de opvoeding van Nederlands Hope der Toekomst zijn belast. Voor de krijgsmacht evenwel ligt de zaak anders: voor een erelijst die de namen vermeldt van Harer Majesteits voorzaten die hun leven gaven voor hetzelfde als waarvoor ook de huidige krijgsmacht zal moeten pal staan, is stellig in elke kazerne wel een ereplaats te verwezenlijken!

Komt er een herdruk van „de Uyterschout“? Naar men hopen mag, zal het er wél van komen. Voor de belangstellenden volgt hier de relevante informatie om hen in staat te stellen reeds op voorhand van hun interesse te doen blijken. De eventuele herdruk zal worden verzorgd door Uit-

geverij T. Wever b.v. te Franeker, Postbus 59. Gegadigden kunnen reeds thans het boek aldaar bestellen, in afwachting van de beslissing tot herdruk en de alsdan vast te stellen prijs. Hoe meer liefhebbers, hoe lager de prijs. Maar ook afgezien daarvan: het boek is het ongetwijfeld waard!

NIEUWE UITGAVE

Taschenbuch der Luftflotten 1976,
door N. Krivinyi, 534 blz., geïll.
Uitg.: J. F. Lehmanns Verlag,
München, 1976.

Luchtstrijdkrachten vervullen een belangrijke rol in nationale en bondgenootschappelijke defensieplannen. Het afschrikkende effect van luchtstrijdkrachten alsmede hun vermogen snel en over zeer grote afstand concentraties van macht te kunnen realiseren, maken dat zij op de strategische positie van wereldmachten en bondgenootschappen een sterkere invloed hebben dan land- en zeestrijdkrachten, aldus de samensteller in zijn voorwoord. Ondanks deze feitelijkheden ontbrak in de militaire literatuur een overzicht van de nationale luchtstrijdkrachten in de wereld. Voor Krivinyi was dit aanleiding het voorliggende handboek samen te stellen. De eerste uitgave geschiedde in 1972. Deze nieuwe druk is voor wat betreft de informatieverwerking afgesloten in augustus 1976. Het handboek is samengesteld op basis van open bronnen.

De interessantste delen van het boek-

werk zijn het eerste, derde en vijfde deel, achtereenvolgens handelende over de nationale luchtstrijdkrachten, de vliegtuigtypen en de vliegtuigbewapening. De twee overige delen geven illustraties van resp. nationale kentekens en de verfschema's van verschillende vliegtuigtypen. Het handboek wordt afgesloten met een register van vliegtuigtypen.

In het deel waarin de nationale luchtstrijdkrachten worden beschreven zijn tevens opgenomen: de sterkten van land- en zeestrijdkrachten alsmede een beschrijving van, indien aanwezig, de daarin opgenomen luchtcomponent. Behalve de personele sterkte is de materiële sterkte aangegeven; voor wat betreft de laatste zijn ook de plannen opgenomen. Vermeldenswaard is dat, in voorkomend geval, eveneens de gegevens van luchtstrijdkrachten van andere nationaliteit aanwezig in het desbetreffende land in het overzicht zijn opgenomen. Indien luchtmachtopleidingen door andere landen worden verzorgd is dit aangegeven. Hoewel uit open bronnen misschien moeilijk te vergaren, zou het interessant zijn te weten hoe de vliegervulningsgraad (verhouding vliegers/vliegtuigen) in de verschillende luchtmachten is: de slagkracht van de luchtstrijdkrachten wordt daardoor sterk bepaald. In het geval van landen met snel groeiende luchtmachten, bv. Iran, wordt dan een beter beeld van de werkelijke slagkracht verkregen. Indien aanwezig worden per land de vliegtuigindustrieën vermeld. Uit de gegevens, met name uit de aangegeven plannen, blijkt dat de samensteller over actuele informatie heeft beschikt. Dat rangschikking

van deze gegevens niet altijd een eenvoudige opgave is moge blijken uit het feit dat voor wat betreft Nederland Beechcraft-lesvliegtuigen van de Rijksluchtvaartschool als lestoestellen van de Koninklijke luchtmacht zijn geclassificeerd.

In het gedeelte vliegtuigtypen worden beschrijvingen gegeven van alle vliegtuigen die bij de in het boekwerk opgenomen luchtstrijdkrachten in dienst zijn of worden gesteld. Behalve de gebruikelijke opgenomen gegevens als vliegprestaties, maten en gewichten, is informatie vermeld met betrekking tot bewapening, ontwikkeling en productie, en de landen waar de vliegtuigen in de luchtstrijdkrachten zijn opgenomen.

Het hoofdstuk vliegtuigbewapening geeft een overzicht ingedeeld in kanonnen/mitrailleurs, raketten, luchtlucht- en lucht-grond geleide wapens, bommen en torpedo's. De wapens zijn gerangschikt naar land van productie of ontwikkeling. De vermelde informatie betreft technische gegevens, afstandsbereik en bij geleide wapens het toegepaste geleidingssysteem.

Het boekwerk geeft door de samenstelling en door de aard van de vermelde gegevens de indruk betrouwbare informatie te verstrekken. Deze indruk wordt versterkt door de actualiteit van de gegevens die op juistheid konden worden gecontroleerd. Het handboek is een goed naslagwerk voor diegenen die voor hun werk of uit interesse willen worden geïnformeerd over de luchtstrijdkrachten in de wereld en/of op basis daarvan over de militaire krachtsverhoudingen, in het bijzonder in de lucht.

A. POULISSEN, kol Klu

Het Nike onderhouds- en reparatie-informatiesysteem (NORIS)

A. J. G. van Kessel

majoor van de Koninklijke luchtmacht

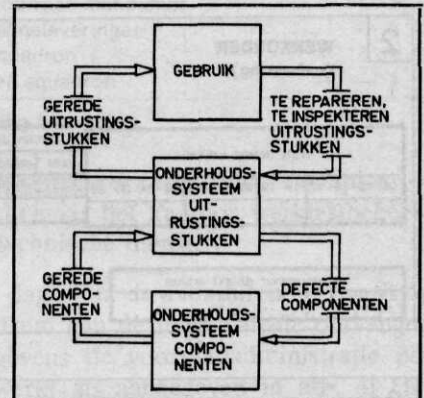
Het technische materieel van de Koninklijke luchtmacht wordt voor het merendeel in eigen beheer onderhouden. Om doelmatigheidsredenen wordt boven een bepaald technisch niveau het onderhoud gecentraliseerd uitgevoerd op depots. Deze depots vervullen tevens de functie van centraal magazijn voor de ca. 200.000 artikelen die de Koninklijke luchtmacht voert. De centrale voorraadadministratie van deze artikelen is in de afgelopen jaren in een aantal fasen geautomatiseerd. Hierbij is gebleken dat afzonderlijke aandacht nodig was voor de beheersing van de repareerbare artikelen, zowel voor de beheersing van de voorraden als voor de besturing van de onderhoudsactiviteiten op de depots. Voor dit laatste aspect werd het geautomatiseerde systeem DORIS (Depot onderhouds- en reparatie-informatiesysteem) ontwikkeld met als doelstellingen:

- verbetering van de besturing van het onderhoudsproces;
- vermindering van manuele (administratieve) arbeid;
- verzameling en ontsluiting van informatie, benodigd voor toepassing van statistische analysemethoden.

De Twaalfde Groep Geleide Wapens (12GGW) is gestationeerd in de Duitse Bondsrepubliek. Elk van de vier operationele squadrons van 12GGW is uitgerust met een Nike wapensysteem. De logistieke dienst van 12GGW is belast met het in stand houden van al het ingedeelde materieel en voor specifiek Nike- en Hawk-materieel tevens met de depotfunctie. Omdat alleen voor 12GGW beide taken zijn opgenomen in het systeemontwerp is ter onderscheiding van de overige depots het bij 12 GGW geïmplementeerde systeem NORIS genoemd.

Onderhoudsproces

Een Nike-systeem bestaat uit een verzameling uitrustingsstukken zoals radars, launchers, missiles, aggregaten, enz. Deze uitrustingsstukken bevinden

Afb. 1 Onderhoudsproces

zich afwisselend in een van de twee volgende toestanden:

- in gebruik c.q. gereed voor gebruik, zowel voor de primaire functie (gevechtsgereedheid) als voor het oefenen;
- niet gereed voor gebruik door onderhoud.

De reparatieduur van een defect aan een uitrustingsstuk wordt zo kort mogelijk gehouden door toepassing van het systeem van „repair by replacement”. Defecte componenten worden gedemonteerd en vervangen door bruikbare uit voorraad. De defecte componenten worden gerepareerd en weer in de voorraad opgenomen. De uitrustingsstukken en componenten bewegen zich in kringlopen zoals weergegeven in afb. 1.

Het onderhoud wordt geëchelonneerd uitgevoerd:

niveau 1 — door het bij de operationele squadrons ingedeelde technische en operationele personeel ten behoeve van het onderhoud van uitrustingsstukken;

niveau 2 — door het personeel werkzaam in de werkcentra van de technische dienst ten behoeve van het onderhoud van de componenten. Op verzoek van een squadron wordt dit personeel ook ingezet om het squadron te assisteren bij het onderhoud aan uitrustingsstukken.

1 WERKORDER
(bewijs van inlevering/verstrekking)

werkorder
N ^o 000701

NSN defekt artikel	datum defekt			afkomstig van SQ
	jaar	maand	dag	
serienummer defekt artikel				

Handtekening ontvanger BRB/HSB artikel
NSN bruikbaar artikel
serienummer bruikbaar artikel

Lu. Form. 0802

2 WERKORDER
(nalevering)

projc.	mutc.	werkorder
1 2 3 4 5 6 7	8	t/m 13
: Ø 1 5 5		N ^o 000701

NSN defekt artikel	datum defekt			afkomstig van SQ
	jaar	maand	dag	
serienummer defekt artikel				

NSN bruikbaar artikel				
27	28	29	30	31
32	33	34	35	36
37	38	39		

datum verstrekking		verstrekt aan SQ	
jaar	maand	dag	
41	42	43	44
45	46	47	48
49	50	t/m	69
70			
Δ	Δ	Δ	=

Lu. Form. 0802

3 WERKORDER
(reparatie aanbieding)

projc.	mutc.	werkorder
1 2 3 4 5 6 7	8	t/m 13
: Ø 1 5 4		* 000701

NSN defekt artikel	datum defekt			afkomstig van SQ
	jaar	maand	dag	
serienummer defekt artikel				

NSN verstrekt equivalent				
36	37	38	39	40
41	42	43	44	45
46	47	48		

WC	R E P	voorcalculatie			D X
49	50	51	52	53	54
55	56	57			
58	t/m	69	70		
Δ	Δ	Δ	Δ	=	

Lu. Form. 0802

4 WERKORDER
(gereedmelding)

projc.	mutc.	werkorder
1 2 3 4 5 6 7	8	t/m 13
: Ø 1 5 6		N ^o 000701

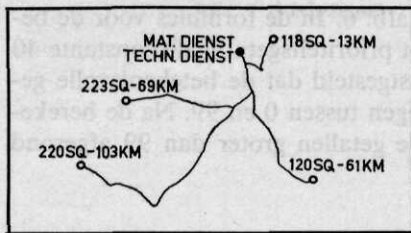
NSN defekt artikel	datum defekt			afkomstig van SQ
	jaar	maand	dag	
serienummer defekt artikel				

datum gereed		K
jaar	maand	
27	28	29
30	31	32
33	34	35
Δ	Δ	=

K = b (bruikbaar)
K = h (herstelbaar)
K = s (schroot)

klacht	uitgevoerde werkzaamheden

Afb. 2 Werkorder

Afb. 3 Lokaties 12GGW

Componentenkringloop

In de componentenkringloop zijn twee processen te onderscheiden die met behulp van NORIS worden beheerst, namelijk componentenvoorziening en componentenonderhoud.

Componentenvoorziening

Aan de hand van schattingen en verbruikscijfers is aan elk squadron een hoeveelheid bruikbare componenten toegewezen als vooruitgeschoven voorraad van de materiedienst. Deze voorraad wordt gebruikt om op het squadron onverwijld een defecte component in een uitrustingsstuk te vervangen. De monteur die het defecte artikel heeft vervangen, schrijft hiervoor een werkorder uit. Deze werkorder bestaat uit vier verschillende formulieren die ieder een eigen functie hebben (zie afb. 2).

Dagelijks rijdt een auto van de materiedienst langs alle squadrons om de defecte componenten met bijbehorende werkorders op te halen. Het squadron ontvangt van de chauffeur een bewijs van inlevering (ex. 1 van de werkorder). Het rijden van deze auto is noodzakelijk vanwege de afstanden tussen de lokatie van de technische en materiedienst enerzijds en de lokaties van de squadrons anderzijds. (Afb. 3 geeft de lezer een indruk van de onderlinge afstanden.) Voor het afdoen van spoedgevallen is een helikopter bij 12 GGW gestationeerd. Zodra de auto weer terug is bij het magazijn van de materiedienst worden de defecte artikelen ingenomen en wordt bekeken of er bruikbare vervangers aanwezig zijn. Zijn deze in voorraad dan worden ze in de auto gelegd om de volgende dag naar de squadrons te kunnen worden gebracht. Voor de defecte artikelen waarvoor geen bruikbare vervangers aanwezig zijn, worden de exemplaren 2 van de bijbehorende werkorders in het magazijn opgelegd als naleveringsverplichting. Op exemplaar 3 van de werkorder wordt aangegetekend of er al dan niet ruilingen hebben plaatsgevonden (vakje Direct Exchange) waarna de gegevens van dit exemplaar per telex worden door-

Ruiling?	Ja	Neen
Totale voorraad mat.dienst		+ 1
Bruikbare voorraad mat.dienst	- 1	
Totaal aantal verwisselingen	+ 1	+ 1
Totaal aantal naleveringen		+ 1
Voorraad squadron		- 1
Verwisseling squadron	+ 1	+ 1
Naleveringen squadron		+ 1

Afb. 4 Bijwerken voorraadadministratie

Totale voorraad mat.dienst	- 1
Bruikbare voorraad mat.dienst	- 1
Totaal aantal naleveringen	- 1
Voorraad squadron	+ 1
Naleveringen squadron	- 1

Afb. 5 Afdoening nalevering

gezonden naar het rekencentrum; exemplaar 4 wordt gebracht naar het kantoor werklastbeheersing van de technische dienst.

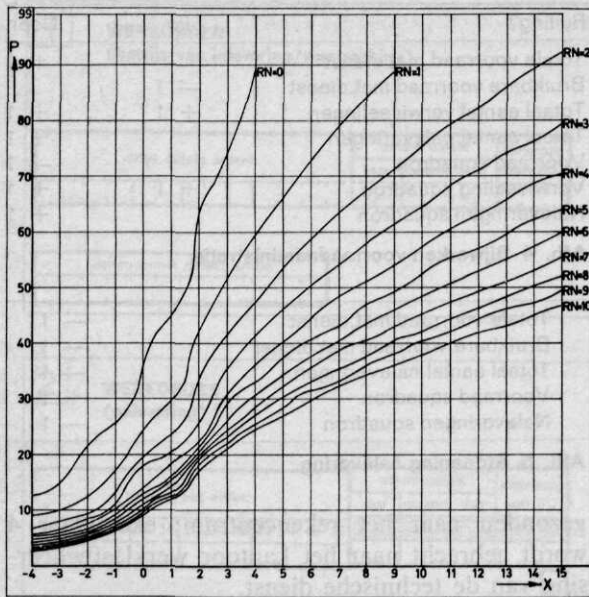
Eenmaal per dag — in de avonduren — wordt op het rekencentrum aan de hand van de ontvangen werkordergegevens de voorraadadministratie per artikel bijgewerkt als aangegeven in afb. 4. Het saldo verschil tussen de totale voorraad en de bruikbare voorraad bij de materiedienst is gelijk aan de voorraad defecte artikelen.

Ontvangt de materiedienst na reparatie een artikel van de technische dienst waarover een naleveringsverplichting bestaat, dan wordt het gerepareerde artikel met de eerstvolgende rit naar het squadron gezonden. Het is het magazijn opgelegde exemplaar 2 van de werkorder wordt overgeseind naar het rekencentrum en verwerkt als aangegeven in afb. 5.

Componentenonderhoud

Voor iedere defecte component is een werkorder uitgeschreven. Alle werkorders zijn bij het rekencentrum aangemeld. Voor de technische dienst bestaat nu de vraag in welke volgorde deze werkorders in behandeling moeten worden genomen.

Dit probleem is in NORIS opgelost door aan elke werkorder een prioriteitsgetal (P) toe te kennen, de werkorders per werkcentrum te sorteren op dit getal en ze vervolgens in de aangegeven volgorde af te werken. Voor het bepalen van de prioriteitsgetallen per Nato stock number (NSN) — het identificatienummer van een artikel — zijn de volgende formules ontwikkeld waarbij ervan is uitgegaan dat de werkorder van een artikel waaraan onder normale omstandigheden de grootste behoefte bestaat de hoogste prioriteit (= laagste P-waarde) krijgt.

Afb. 6 Relatie tussen X en P bij diverse RN's

$$P = 40 \sqrt{\frac{X}{RN + 0,8}} \quad X > 0$$

$$P = \frac{40}{\sqrt{1,5(RN + 0,8)}} \quad X = 0$$

$$P = \frac{40}{\sqrt{-3(X)RN + 0,8}} \quad X < 0$$

waarin:

X = totale bruikbare voorraad bij materieeldienst minus het saldo werkorders gestagneerd op reparatiedelen minus tweemaal het totale aantal naleveringen;

RN = reparatieniveau. Het reparatieniveau is gelijk aan het gemiddelde aantal defect geraakte artikelen per kwartaal. Na elk kwartaal wordt per NSN het reparatieniveau automatisch herberekend met behulp van exponential smoothing ($\alpha = 0,25$) aan de hand van het totale aantal verwisselingen (VERW) in het afgelopen kwartaal);

$$RN_{\text{nieuw}} = 0,25 \text{ VERW} + 0,75 RN_{\text{oud}}$$

Zijn er van één NSN gelijktijdig meer werkorders in het systeem, dan is voor:

$$\text{volgnummer 1: } X_1 = X;$$

$$\text{volgnummer 2: } X_2 = X + 1;$$

$$\text{volgnummer n: } X_n = X + n - 1.$$

De relatie tussen P en X is voor een aantal RN's

weergegeven in afb. 6. In de formules voor de berekening van het prioriteitsgetal is de constante 40 empirisch zó vastgesteld dat de betekenisvolle getallen zich bewegen tussen 0 en 99. Na de berekening worden alle getallen groter dan 99 afgerond naar 99.

Besturingsinformatie

Ter ondersteuning van de dagelijkse besturing worden door NORIS wekelijks per werkcentrum vier overzichten opgeleverd, en wel:

- overzicht werkvoorraad;
- adviesstaat;
- bezettingsstaat;
- stagnatielijst.

Overzicht werkvoorraad

Een werkorder bevindt zich in de fase Planner (nog niet uitgegeven aan het werkcentrum) of in de fase Werkcentrum. In de fase Werkcentrum kan een werkorder een van de volgende statussen hebben:

- niet gestagneerd;
- gestagneerd op personele capaciteit;
- gestagneerd op reparatiedelen;
- gestagneerd op testapparatuur;
- gestagneerd op wachten op ander werkcentrum (bv. een werkorder uitgegeven aan een werkcentrum stagneert op het schilderen van het artikel in de schilderswerkplaats);
- gestagneerd om overige redenen.

Het overzicht werkvoorraad geeft per werkcentrum de werkvoorraad gesplitst per fase en per status. De werkvoorraad wordt zowel in uren als in mandagen uitgedrukt.

Adviesstaat

De adviesstaat wordt opgeleverd ten behoeve van het kantoor werklastbeheersing en bevat alle werkorders die zich op het moment van opleveren in de fase Planner bevinden (zie afb. 7). De werkorders staan per reparatieprioriteit (01 en 02 voor spoed; 03 voor routine) in volgorde van prioriteitsgetal. Het uitgeven van werkorders aan de werkcentra door de planners van het kantoor werklastbeheersing geschiedt in de aangegeven volgorde, waarbij rekening wordt gehouden met de reeds in de werkcentra aanwezige werklast. De overgang van de fase Planner naar de fase Werkcentrum wordt aan het rekencentrum gemeld met een voorgestane ponskaart die van het rekencentrum werd ontvangen na de aanmelding van de werkorder. Behalve de reparatieprioriteit en het prioriteitsgetal worden

Afb. 7 Adviesstaat

wcc	wknr	datum	adviesstaat	Luf 0820	depot	
04	42	761014	bevo:999	owa:971	12ggw	
prior getal	sr wl	werkor der-nr	nato cq	stock art-ident	nr aan voor tal calc	fa se benaming
03	17	005553	1430004072766	1	5.0	p
03	23	005554	1430004072766	1	5.0	p
03	27	006029	1430004072766	1	5.0	p
03	29	006569	1430004072766	1	5.0	p
03	37	002027	1430002798439	1	6.0	p
03	38	002046	1430002798439	1	6.0	p
03	39	004349	1430002798439	1	6.0	p
03	40	006549	1430002798439	1	6.0	p
03	40	006571	1430002798439	1	6.0	p
03	45	005030	1430000202234	1	5.0	p
03	45	006014	1430000202234	1	5.0	p
03	45	005557	1430000202234	1	5.0	p
03	46	006031	5840008550941	1	4.0	p
03	55	006038	1430001048880	1	5.0	p
03	55	004702	1430005688288	1	8.0	p
03	56	000971	1430008962268	1	5.0	p
03	57	004260	1430001048880	1	5.0	p
03	60	001368	1430001048880	1	5.0	p
03	63	001052	1430003458025	1	4.0	p
03	64	002049	1430002990882	1	4.0	p
03	68	000977	1430002990882	1	4.0	p
03	72	005596	1430006939568	1	4.0	p
03	78	004646	1430006939568	1	4.0	p
03	79	001270	1430009625228	1	6.0	p
03	80	004310	1430000183218	1	5.0	p
03	80	004601	1430000229750	1	5.0	p
03	84	004618	1430006471836	1	3.0	p
03	89	002935	1430006265959	1	8.0	p
03	98	002891	1430006265959	1	8.0	p
03	99	004616	4935006799154	1	4.0	p
//=						

wcc wknr datum bezettingsstaat Luform 0821

07	42	761014					12ggw			
prior getal	sr wl	werkor der-nr	nato cq	stock art-ident.	nr h s	aan in fase tal c datum	voor calc	rest voorc	stagn. c datum	sub wc
03	11	005411	1430004327252	0	1	r 111076	8.0	0.2	g 151076	
03	12	006770	1430004327252	0	1	r 111076	8.0	1.2	g 151076	
03	14	005548	1430002281446	0	1	r 111076	11.0	4.3		
03	17	005576	1430009926432	0	1	r 130976	7.0	5.9	o 041076	
03	17	007086	1430004327252	0	1	r 240976	8.0	2.1		
03	19	005587	1430009277248	0	1	r 011076	6.0	1.7	o 081076	
03	20	007089	1430004327252	0	1	r 240976	8.0	8.0		
03	31	006021	1430004463987	0	1	r 111076	8.0	8.0		
03	32	006023	1430004463987	0	1	r 111076	8.0	8.0		
03	33	006541	1430004463987	0	1	r 111076	8.0	8.0		
03	43	007080	1430004551387	0	1	r 270976	7.0	7.0		
03	44	007088	1430004551387	0	1	r 270976	7.0	7.0		
03	65	004263	1430005333333	0	1	r 270976	3.0	3.0		
03	70	005850	1430004463973	0	1	r 270976	4.0	4.0		
03	70	002006	1430004327248	0	1	r 270976	4.0	4.0		
03	73	001318	1430005333333	0	1	r 270976	3.0	3.0		
03	77	005311	1430004463973	0	1	r 090776	4.0	4.0		
03	80	000940	1430004327248	0	1	r 141076	4.0	4.0		
03	99	005825	1430004751858	0	1	r 070776	2.0	2.0		
03	99	005312	1430004751861	0	1	r 090776	5.0	5.0		

Afb. 8 Bezettingsstaat

afgedrukt: het werkordernummer, het NSN als artikelidentificatie, het aantal, de voorcalculatie in tiende uren en de fase (p = Planner).

Bezettingsstaat

De bezettingsstaat (zie afb. 8) wordt opgeleverd

voor het kantoor werklustbeheersing en de werkcentrumchef. Op deze staat staan alle werkorders vermeld die zich in een werkcentrum bevinden, behalve de werkorders die stagneren op reparatiedelen. De werkorders staan vermeld per reparatieprioriteit in volgorde van prioriteitsgetal. Voor de

MUTATIE MANUREN										Lu. Form. 0801																					
OUDE TIJDSBESTEDING										REDEN W.O. BEEINDIGD		NIEUWE TIJDSBESTEDING										werk- cen- trum NT	dervingsc.	DATUM				TIJD			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	16	17	18	19	24	25	26	27	28	29	30			31	32	33	34	35	36	dag	mnd
										WO-nummer																					
										Φ																					
TOELICHTING:										1 Δ Δ Δ Δ		1 Δ Δ Δ Δ																			
OT/NT invullen werkordernummer of X in betreffende vak										2 Δ Δ Δ Δ		2 Δ Δ Δ Δ																			
REDEN WO BEEIND.										3 Δ Δ Δ Δ		3 Δ Δ Δ Δ																			
invullen X in betr. vak										4 Δ Δ Δ Δ		4 Δ Δ Δ Δ																			
										5 Δ Δ Δ Δ		5 Δ Δ Δ Δ																			
										6 Δ Δ Δ Δ		6 Δ Δ Δ Δ																			
										7 Δ Δ Δ Δ		7 Δ Δ Δ Δ																			

5C à 100 - I - 750069 - 520604F-69

Afb. 9 Mutatie man-uren

wcc	wknr	datum	stagnatielijst	Luform	0823							
05	42	761014			12ggw							
prior	sr	werkor	nato	stock	nr	in fase	stagn.	reparat-	delen	datum		
getal	wl	der-nr	sq	art-ident.	c	datum	c	datum	nato	stock	nr	aanvrg
03	17	004048	4935008743337	r	130476	m	220476	5950006215401	240476			
03	32	001309	1430007328008	r	030576	m	050576	5840006757029	080576			
03	35	001308	1430007328008	r	030576	m	050576	5840006757029	080576			

Afb. 10 Stagnatielijst

werkcentrumchef is de bezettingsstaat een leidraad voor de volgorde waarin de werkorders moeten worden afgedaan. Voor de planner geeft de bezettingsstaat voortgangsinformatie. De activiteiten van de in het werkcentrum aanwezige monteurs worden door hen zelf geregistreerd op het formulier Mutatie man-uren (zie afb. 9). Telkenmale als zij overgaan van de ene naar de andere activiteit vullen zij een formulier in. Daarop leggen zij tevens vast wat de reden van beëindiging van de activiteit was. Gedurende de gehele dag worden de man-urenmutaties overgeseind naar het rekencentrum en aldaar 's avonds als één stapel verwerkt. Op deze wijze wordt de voortgang van de werkorders geregistreerd en dagelijks aan het kantoor werklast-beheersing en de werkcentrumchef bekendgemaakt door een supplement-bezettingsstaat dat dezelfde indeling heeft als een bezettingsstaat. Het supplement wordt cumulerend gepresenteerd, zodat behalve de laatste bezettingsstaat slechts het laatste supplement behoeft te worden bewaard om over de meest actuele en tevens volledige informatie te kunnen beschikken. De volgende kolommen van de bezettingsstaat behoeven nog een toelichting:

- hs (0 = hoofdwerkorder, 1 = subwerkorder);
- rest voorc (restant voorcalculatie; het verschil tussen voorgerecalculeerde uren en reeds gewerkte uren);
- c (stagnatiecode):

- M: wachten op materieel (alleen op supplement);
- P: wachten op personeel;
- T: wachten op testapparatuur;
- W: werkorder wacht op ander werkcentrum;
- O: overige redenen;
- G: werkorder gereedgemeld door monteur.

Uitgevoerde werkorders worden door de werkcentrumchef naar de planner gezonden. Deze meldt de werkorder, exemplaar 4, af bij het rekencentrum. Daarna komt de werkorder niet meer voor op het supplement. Tevens wordt in de totale bruikbare voorraad het aantal verhoogd met één. Het gerepareerde artikel wordt ingeleverd bij het magazijn.

Stagnatielijst

De stagnatielijst bevat alle werkorders uit de fase Werkcentrum waarvan de monteurs door middel van man-urenmutaties hebben gemeld dat zij stagneren op reparatiedelen. Per werkorder worden automatisch de NSN's en aanvraagdata van de benodigde aangevraagde reparatiedelen vermeld indien deze in de automatische voorraadadministratie op nalevering lopen (zie afb. 10). Indien in het bestand een werkorder voorkomt met stagnatiecode M, terwijl er geen nalevering in de voorraadadministratie bekend is, wordt onder de kolom reparatiedelen vermeld: „repdeel aanv”. Zodra alle

reparatiedelen van een gestagneerde werkorder zijn ontvangen, wordt door het kantoor materieelbeheersing door middel van een man-urenmutatie de werkorder overgeboekt van stagnatiecode M naar stagnatiecode P. De werkorder verschijnt dan weer op de bezettingsstaat of het supplement. Van de stagnatielijst worden drie exemplaren gemaakt ten behoeve van:

- kantoor materieelbeheersing van de technische dienst;
- kantoor werklastbeheersing van de technische dienst;
- de werkcentrumchef.

Ervaringen

De ervaringen, tot dusver opgedaan met NORIS, zijn zeer gunstig. Indien voorraad aanwezig is bij de materiedienst wordt één dag na inlevering van het

defecte artikel de bruikbare vervanger bij het operationele squadron afgeleverd. In spoedgevallen is deze tijd nog korter, doordat dan eerst het bruikbare artikel wordt verstrekt. Door het repareren in volgorde van prioriteitsgetal is de kans op het buiten voorraad raken aanzienlijk verkleind. Van de 500 werkorders die zich gemiddeld in het systeem bevinden, lopen er gemiddeld 7 (= 1,4%) ter afdoening van een nalevering.

Een zeer groot deel van de voor de uitvoering van het onderhoudsproces benodigde informatie wordt tijdens dit proces door middel van een zeer beperkt aantal formulieren automatisch opgeleverd.

Ten behoeve van analyses kan ad-hoc-informatie worden opgevraagd in elke gewenste mate van detaillering voor zover de basisgegevens in de NORIS-bestanden aanwezig zijn. Van deze mogelijkheid wordt een intensief gebruik gemaakt.

The Gurkhas of the British Army

Norman L. Dodd

colonel UK Army, retired

An old Indian Army Manual defined the function of the infantry as being 'at all times ready to carry all weapons to all places and then fight'.

This the Gurkhas, Britain's most loyal servants have done for more than 150 years. As far back as 1815 Frederick Young enlisted and trained the Gurkha Sirmoor Battalion for service with the Raj at the time of the Nepalese War. From then on Gurkhas have served the British Crown with outstanding devotion and courage. Because of this and due to the happy and friendly nature of these mountain men they have won a warm place in the heart of the British people. Particularly of those who have served with or fought alongside them in peace and war.

Loyal mercenaries

'Gurkhas', said Sandhurst trained Major Akalsing Thapa, 'are, I suppose mercenaries, but with a difference because we have a real and genuine loyalty to those we serve'. The Major was seated in his office at the Gurkha Recruit Training Centre at Sek Kong in the New Territories of Hong Kong. An office adorned with cups, trophies and souvenirs competed for by Gurkha units over many years and in many countries.

The Gurkhas come from the Himalayan mountains of the independent Kingdom of Nepal. Cultivable land in this remote kingdom is very limited and there has always been a shortage of other employment for the young men. Fortunately they enjoy soldiering, they revel in the disciplined service life and are tough and courageous fighters. They fear nobody, are slow to anger but deadly efficient in action with rifle, bayonet and kukri, the very special Gurkha knife. They are also full of good humour, kind and gentle to a defeated enemy, gracious to women and children and loyal to their oath and promise.

The Gurkhas, although previously raised as infantry regiments, now have men in the Gurkha Engineers, Signals and Transport Regiments. Each

The Gurkhas are at home in the mountains. A view of the hilly range of Tai Mo Shan in the New Territories of Hong Kong

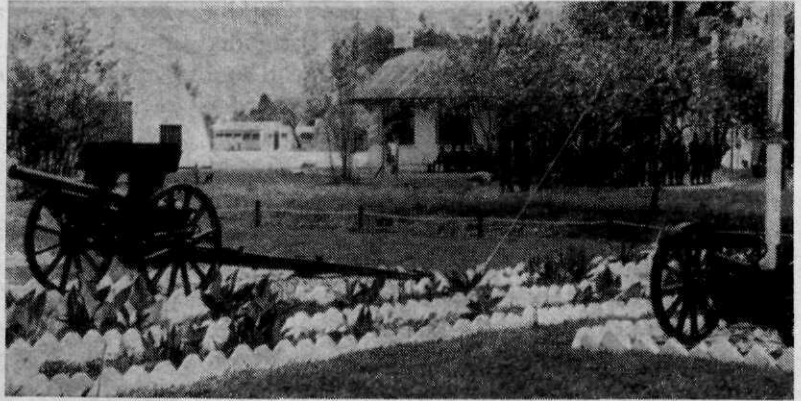
Regiment consisting of one or more battalions according to the military requirements at the time. The Regiments have always had close connections with the Royal Family and their titles reflect their loyalty. The present Regiments are the King Edward VII Own Gurkha Rifles (the Sirmoor Rifles), the 6th Queen Elizabeth's Own, the 7th Duke of Edinburgh's Own and the 10th Princess Mary's Own Gurkha Rifles. Battalions, when in the United Kingdom, take their turn in carrying out Guard Duties at Buckingham Palace.

For 131 years various stations in India were the Recruit Centres, Depots and the 'spiritual homes' of the Gurkhas. These included Dehra Dun, Quetta, Abbotabad and Shillong. These regiments were a part of the Indian Army and received similar pay and allowances and conditions of service. In the Second World War fifty five battalions of Gurkhas fought with the British and Indian Armies in the Middle East, India, Italy, Burma and Malaya.

Gurkhas dilemma and UK defence cuts

In 1947 the continent of India was partitioned into the independent states of Pakistan and India;

The Gurkha Recruit Training Centre Hong Kong proudly displays Japanese guns, captured in Burma by Gurkhas during World War II

with this division the Gurkhas were placed in a dilemma. After some confused and little understood discussions, particularly amongst those directly concerned, a tripartite agreement was reached between Great Britain, India and Nepal. Under this agreement four regiments of Gurkhas, the 2nd, 6th and 7th and 10th all of whom have two battalions, were allocated to the British Army and the remaining six regiments went to the Indian Army. Today, incidentally, expanded to a believed total of about fifty battalions. Every Gurkha officer and soldier of those regiments nominated for the British Army was offered the choice of opting for discharge or posting to the Indian or British Army and were then allocated according to their wishes.

The greater percentage of those serving in the Regiments to be taken into the British Army elected to remain with their units. After a period of hectic internal security duties during the transfer of power to India and Pakistan the Regimental Training Centres and Depots were closed and in March 1948 were relocated centrally in Malaya at Sungai Patani.

All the battalions soon followed and so ended a

A Gurkha machine gunner preparing for action

long chapter in the history of the Gurkhas and of the British Indian Army.

For the next twenty years recruits were shipped or flown to Malaya for training. From there they joined battalions which fought with great distinction in the Malayan Emergency, Brunei and Borneo besides carrying out more peaceful tours of duty in Hong Kong, Great Britain and elsewhere. In 1948 the British Government decided to form a self contained Gurkha Division of 16,000 officers and men including artillery, engineers and all normal supporting arms. Unfortunately repeated defence cuts and the requirement for the maximum number of infantrymen in the remaining units soon prevented the realisation of the plan. The 1960 defence economies reduced the numbers to 15,000 and then down to 10,000 with a further planned reduction to 6,000 by 1971. In 1970 the cuts were halted due to the pressure of events in Northern Ireland. The internal disturbances there had drawn in a large number of British infantry battalions and so a Gurkha battalion was required to serve in the United Kingdom Strategic Reserve. However in 1975 the reductions were continued and it seems likely that one of the remaining five battalions will have to be disbanded. At present a battalion is stationed in Brunei at the request of the Sultan who meets the cost but this situation may change as the local security forces become more efficient. The Hong Kong Government presently meets 50% of the cost of the Hong Kong garrison, which includes the Gurkhas, and this figure will reach 75% by the end of 1979.

Enlisting, a family tradition

The Training Centre was relocated to Hong Kong after the independence of Malaysia in 1970. The New Territories of Hong Kong also became the home of three of the remaining five Gurkha battal-

ions. These, with the Gurkha and mixed Gurkha British support units and one British battalion, form the garrison of this important Colony. There they are employed on internal security and border control duties but being normal infantry battalions they are equipped and trained for operations world wide should the need arise. The battalions rotate for tours of duty in the United Kingdom and officers and NCOs of the Gurkha units attend various British Army courses of instruction as appropriate to their employment.

The Gurkhas have two small depots in Nepal. One, situated in the East, recruits for the 7th and 10th Gurkha Rifles and the other in the West is responsible for the 2nd and 6th Gurkha Rifles. The Corps units draw their recruits from both depots. Each year the number of recruits required is promulgated in Nepal, in 1974 this was 300. About 10,000 came down from the mountains and presented themselves for enlistment! To avoid the rush from the hills recruiters are now sent to the villages to pre-select the volunteers though the final selection is left to the skilled staffs at the depots. Son follows father into the Regiments from generation to generation. More than 150 of the 300 eventually selected had a father or close relative already serving in a Regiment, of the remainder almost all had some family connection.

The men enlist for an initial period of four years but their intention is invariably to become professional soldiers and remain in the army for at least the minimum period of fifteen years required to earn a pension. A sergeant must leave at eighteen years if he, at that time, has no prospect of promotion and a warrant officer at twenty years. The latter may be commissioned into the special category of Queens Gurkha Officer (QGO), a special rank which equates with the Subedar and Jemadar of the old Indian Army. Suitable educated young men can become normal commissioned officers, like Major Akalsing Thapa, by attending the Royal Military Academy, Sandhurst in the same way as the British officers commissioned into the British Army for service in the Corps of Gurkhas or other regiments. From then on all officers are eligible for promotion according to the normal rules in force. They may attend the Staff College and all similar schools and colleges. At present about twelve Nepal born Gurkha officers have been commissioned through Sandhurst.

No drop outs

The recruits, once enlisted, are assembled in Nepal

and are given a minimum of uniform in which to travel and are then flown by the RAF to Hong Kong to arrive in November of each year. On arrival they are divided into two Wings each of 150 men and then commence a 40 week rigorous and intensive training course. The harder they are worked the better they seem to like it! Every man is dedicated to become a first class soldier and there are virtually no drop outs; to do so would be disgrace indeed. For the first three months the recruits are confined to barracks and are not allowed to drink or smoke. They are accommodated in somewhat spartan seventeen man barrack room huts. Each man has his bunk, cupboard and locker in which to stow his kit. Every hut has its own cleared area surrounded by seats; this is used by the squad as a recreational area, a place in which to clean their kit, discuss their training with their NCOs and to perform their traditional dances and generally amuse themselves, which they do very well. Gurkhas have a well developed sense of humour and are often born mimics. The camp has its own canteen, a cinema and spiritual advisers, for Gurkhas are of the Hindu religion.

The recruits expect and enjoy tough and hard training and are to be seen carrying out drill or other training even in off duty hours. Kit and equipment is laid out 'Guards fashion' in a way only old soldiers would remember today!

Teaching and training problems

To say that the recruits are 'uneducated' would not be true because education today in Nepal is reaching even the highest villages. However all recruits must be taught some English, their reading and writing improved and their general knowledge

Training is hard and tough; special attention is paid to close quarter fighting

A LMG section of the Gurkha Rifles

of the world increased. At the same time considerable emphasis is placed in the early weeks on physical training. Gurkhas, because of their upbringing in the mountains, are well developed below the waist and can run for miles on end up and down the mountains. Khud (hill) running is a traditional sport: at the Recruit Centre to run up and down a 1500 foot hill in 15 minutes is considered quite normal... and the hill is steep! However many recruits are weak and underdeveloped in the arms and back. They lack co-ordination, most recruits have never seen or used a ball and find it difficult to play ball games. This is soon rectified and after practice Gurkha units excel at soccer and hockey.

Good marksmen

Early training is designed to give the man the utmost confidence in his own ability to use his personal weapon and the terrain to the best advantage. For the first few weeks he is taught to wear his uniform correctly and to take a pride in his appearance and unit. Old fashioned 'square bashing' plays its part at this stage. A very thorough grounding is given in the care of his rifle and light machine gun. Close quarter fighting with bayonet and kukri is included. Soon musketry is introduced, first on the small bore range with the .22 rifle and then on the open range. There once again what were for a time called 'old fashioned' methods are used. Every man is taught on a classification range to place an accurate aimed group on a normal target at ranges between 200 and 600 yards. Only when he can do this consistently and competently he is moved to fleeting and more sophisticated targets. The Gurkhas believe in rapid, aimed and accurate fire and have no time for the

'hosepipe' methods of some armies. The success of their time honoured methods has been proved not only in many actions in the last 20 years but also by their successes at the International Rifle and Small Arms Competition at Bisley. There the 10th Gurkhas have won the Major Unit Trophy open to all units of the British Army. And did so for two years running.

Field training and section and platoon tactics follow; the Gurkhas have always prided themselves on their silence and speed of movement over the roughest terrain. Ambushes, long patrols and forced marches have destroyed the hopes of many guerrillero bands in Malaya, Brunei and Borneo. The final three months of the recruit training period cover company level field training and drill. These include the usual operations of war, attack, defence, advance and withdrawal and, in Hong Kong, the very important internal security operations. Co-operation with the police, cordon and crown control, the use of minimum force and patience in trying circumstances are given much attention.

At the completion of training each recruit joins his regiment or unit as a trained soldier. Next he is taught a trade or speciality to fit him to his exact employment in the unit. In the infantry battalion suitable men are allocated to the support weapons and learn the handling of mortars, anti-tank weapons etc., as well as signalling, driving, cooking and other specialities. Virtually all duties in a battalion are carried out by Gurkhas, there are some attached British specialists as there used to be in the old British colonial regiments for specialist duties in pay, transport and armourer duties.

Gurkha officers are adamant that their battalions are not, and will not become, 'Hong Kong internal security soldiers'. Every opportunity is taken to exercise in a conventional or nuclear war environment. Subunits of the battalions stationed in Hong Kong take part in major exercises with units of the United States, Australian, British and New Zealand Armies in Australia and elsewhere as circumstances permit. The battalion located in the United Kingdom is able to train as part of all arms task forces and divisions. British officers of the Gurkha regiments are posted to staff appointments in British and NATO headquarters and also carry out attachments to British regiments and, as already mentioned, officers and NCOs attend courses in the United Kingdom to remain in touch with current military thinking. ▷

Attractive conditions

Conditions of service of the Gurkha soldiers are clearly laid down. By agreement with the Indian and Nepalese Government their basic pay and rate of pension are aligned with those paid to the men of the Gurkha units in the Indian Army. In addition a special overseas allowance is paid to all ranks to make up for the different cost of living in Hong Kong, the United Kingdom or wherever else they may be serving. When located in the United Kingdom emoluments, taken overall, are comparative to those received by a British soldier of equivalent rank and service.

After 2½ to 3 years service every Gurkha is flown back to Nepal for a six month leave period and every year two weeks local leave is granted. There are some married quarters available at battalion stations and, depending on rank, a man's family may join him after he has completed about eight years service. The family is permitted to remain for three years (permanently for a warrant officer or QGO); they then return to Nepal to give another man's family a turn. Families may later come a second time. This system seems to be acceptable to the NCOs and men, not many recruits are married and it is expected in Nepal that some members of the family will work away from home and send funds back to their village. Schools for Gurkha children are provided in the barracks in Hong Kong, many of the boys attending will in due course realise their ambitions to join their father's regiment.

The final pension is the principle monetary reward because this and the very thorough welfare and after-service are provided by the regiment, a true cradle to grave arrangement, ensures that no ex-soldier or his widow will ever starve or come onto really hard times.

Highly valued

Excellent relations exist between the British Government, the British Army and the Government and Army of Nepal. This is fostered by visits to

Members of the Band of the Gurkha Brigade playing at the Devon County Show in Devon, England, 1967

Nepal by the 'Major General, Brigade of Gurkhas' stationed in Hong Kong who is responsible for the well being and conditions of service of the Gurkhas and is the 'custodian of their traditions'. However it is undoubtedly somewhat anomalous that at the end of the twentieth centuries two countries (India and the United Kingdom) should enlist the citizens of another country into their Army. At present there is surplus manpower in the hills to allow for this but as Nepal becomes more industrialised this manpower will be needed at home. This could lead to a reduction in the number of Gurkhas serving outside Nepal. If this ever happened one thing can be certain, such a move would be a sad but necessary day for the Gurkhas themselves who have served with such fervent loyalty for so many years and to the British officers, past and present, who have had the pleasure of spending their working lives with these gallant and magnificent soldiers.

Fauconnet en Rattlebox

Twee opvattingen over wapens voor de infanterie

P. Crèvecoeur

luitenant-kolonel van het Belgische leger b.d.

De Zwitserse firma Sarmac beëindigde haar studie van twee wapens die worden aangekondigd in het tijdschrift „Revue Internationale de Défense”, namelijk de RATTLEBOX, bestemd voor het defensief en de FAUCONNET, bestemd voor het offensief.

Deze twee gloednieuwe wapens, die aan de infanterie een grotere onmiddellijke en nabije vuurkracht willen geven in gestrekt, half gestrekt en krombaanvuur, schijnen op een gunstig ogenblik te komen in de evolutie van de bewapening en van haar tactisch gebruik. Inderdaad, daar waar men niet ophoudt het militair materieel te ont-

De problemen van de bewapening van de infanterie steken met grote regelmaat de kop weer op. Zowel waar het gaat om de anti-tankwapens als waar de krombaanwapens in het geding zijn houdt de research zich bezig met het zoeken naar oplossingen. Oude wapens ruimen het veld, nieuwe doen hun intrede, en alom blijft men streven naar verbetering.

In nevenstaand artikel levert onze Belgische collega lkol Crèvecoeur, redacteur van „International Defense Review”, een beschouwing over twee recent ontwikkelde wapens die zouden kunnen dienen ter aanvulling op het arsenaal dat de huidige infanterie ter beschikking staat. Publikatie van dit artikel wil uiteraard niet zeggen dat de Militaire Spectator daarmee een voorkeur voor deze wapens zou willen uitspreken, doch dient uitsluitend ter oriëntatie van noze lezers, die hun weg wel zullen weten te vinden in de hier en daar van het Nederlandse militaire woordgebruik afwijkende terminologie, die de redactie ongewijzigd heeft willen overnemen uit het aangeboden manuscript; de gelegenheid kennis te nemen van Belgische inzichten, tot uitdrukking gebracht in het Nederlands zoals onze Belgische bondgenoten dat hanteren, doet zich niet vaak voor en het ware onjuist de lezer daarvan een „vertaling” aan te bieden!

wikkelen op gebied van kracht, mobiliteit en einduitwerking, moet men als een der onvrijwillige gevolgen van deze evolutie vaststellen dat de mid-delen waarover de infanterist beschikt om zich tijdens „de laatste honderden meters” te beschermen steeds maar armer worden. Maar het zijn precies deze meters die men aan de vijand hetzij moet ontzeggen hetzij moet ontrukken en die het werkelijk sleutelterrein vormen van „zijn” gevecht.

De jammerlijke gewoonte om op te lage echelons „op kaart” te werken heeft ons geleidelijk aan de grote complexiteit van het gevecht in deze laatste strook van het slagveld uit het oog doen verliezen; deze strook is inderdaad niet de voorstelling op het terrein van de noodzakelijkerwijze rechtlijnig getrokken lijnen van de schetsen opgemaakt door de staf.

Verre van daar! In een zelfde steunpuntenmaneu-ver zullen zich sommige elementen van dezelfde eenheid op 200 m van de vijand bevinden en andere op 600 tot 700 m. Niets is zo vlottend als het niemandsland tussen twee infanterie-eenheden die direct met elkaar in contact zijn en niets is ook zo ingewikkeld om voor te stellen.

Niets is vermeteler dan daar vuurplannen te willen toepassen zonder de kans te lopen zijn eigen troepen in gevaar te brengen; om niet te moeten teruggrijpen naar veel vroegere historische vergissingen, brengen wij even de veelvuldige Amerikaanse verliezen in Vietnam in herinnering, te wijten aan een slechte interpretatie van de „contactlijn”. Het is bijgevolg erg de verarming te moeten vaststellen van de bewapening van de infanterist om het hoofd te bieden aan dat gevecht dat zijn „waar gevecht” zal blijven.

Talrijke landen gebruiken de lichte mortieren van 2” of van 60 mm alsook de middelzware mortier van 81 mm niet langer, of overwegen toch deze niet langer meer te gebruiken: de Duitse Bondsrepubliek, Nederland, Noorwegen, België . . . Deze wapens waren vanzelfsprekend niet erg doeltreffend meer tegen steeds maar hardere en vluchti-

gere doelen. Zij vormden nochtans de enige krombaanvuursteun die onmiddellijk en rechtstreeks ter beschikking stond van de chefs van kleine infanterie-eenheden. Deze moeten voortaan beroep doen op de zware mortieren en op de artillerie. Maar naast langere termijnen voor deze krachtigere steun hebben deze wapens een groot nadeel: hun gebruik vereist een veiligheidsgrens voor de eigen troepen waardoor dikwijls dit gebruik zelf uitgesloten wordt en die moeilijk toe te passen is als gevolg van het onregelmatig verloop van de vooruitgeschoven stellingen. Anderzijds is de artillerie geneigd het kaliber 105 mm op te geven ten gunste van de 155 mm daar zij geen puntdoelen en geen vluchtige doelen meer kan bestoken van zodra de vijand zich ontplooit. De directe steun van de troepen in contact wordt echter door de veiligheidsgrens van dit kaliber erg wisselvallig en de artillerieobjectieven zullen verplaatst worden naar de invloeds- of belangzone in dewelke een niet ontplooid vijand steeds een te rechtvaardigen doel vormt.

Om de kleine vijandelijke elementen in dekking, die hem de laatste „honderden” meters ontzegden, te verslaan beschikte de infanterist ook over de geweergranaat. Maar deze behoort bijna tot het verleden; inderdaad, heel wat landen hebben afgezien van dit munitietype. Deze granaat was klaarblijkelijk niet ideaal. Zij aarzelde tussen twee parameters: dracht en uitwerking. Om zeer precies te zijn en in rechtstreeks vuur een honderdtal meters te bereiken, moest zij van de schouder kunnen afgevuurd worden (bij voorbeeld voor het vuren in schietgaten). Dus moest zij heel licht en weinig krachtig zijn opdat de terugstoot aanvaardbaar zou zijn. Om haar doeltreffender te maken moest men haar verzwaren. Haar terugstoot was dan ondraaglijk voor de schouder en dus diende zij afgevuurd te worden van de heup of met de kolf op de grond met alle onnauwkeurigheid van dien. De granaat kon dan ook meestal slechts in krombaanvuur aangewend worden.

Er zijn ook nog antitankkraketwerpers met aanvullende munitie: antipersoneel, rook of lichtgevend. Maar de hoofdpdracht van dit soort materieel blijft de vernietiging van pantsers. Deze wapens bestaan ten andere niet in talrijke delen van de wereld waar geen pantserformaties bestaan. Zij zijn vaak hinderlijk voor de infanterist te voet die soms door hun voortstuwingsvlam of lawaai verraden wordt. Veiligheidsmaatregelen verbieden in veel gevallen hun gebruik, zoals in gevechten

in agglomeraties, in loopgrachten en in zones, bedekt met kreupelhout.

Men stelt dus vast dat ondanks — en ten gevolge van — een algemene verrijking van de bewapeningen, de infanterist armer geworden is om zijn eigen gevecht te voeren op de contactlijn, bij de voorposten, in de steunpunten en in het niemandsland; hij beschikt in feite niet meer over een eenvoudig en doeltreffend wapen met springstof om deze kleine groepjes verborgen opgestelde vijanden die zijn opdracht hinderen, zowel in offensief als in defensief uit te schakelen. De FAUCONNET en de RATTLEBOX bezitten de eigenschappen en de specificaties om de infanterist in staat te stellen deze „leege qua vuren”, die hem terecht ergert, aan te vullen.

De Fauconnet

De FAUCONNET is een wapen dat kan afgevuurd worden van de schouder. Het is semi-automatisch, heeft een gestrekte of halfgestrekte kogelbaan en zou kunnen doorgaan voor een mini-kanon aangezien het springgranaten kan afvuren en voorzien is van een teruglooprem van hetzelfde type als de artillerie.

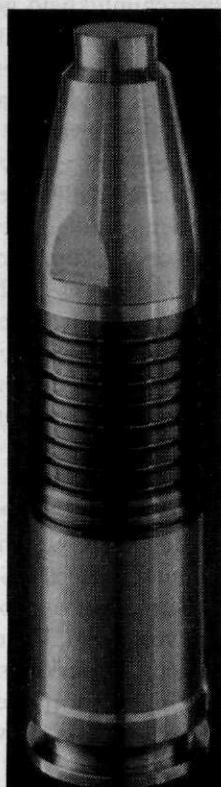
Zijn geraamte, vervaardigd uit een lichte legering, doet dienst als mof voor de sluitstukdoos, de kolf en de loop; deze laatste is voorzien van een mondrem die 10% van de terugstootenergie opslorpt en van een eenvoudig mechanisme dat toelaat hem op te plooiën in het vooruitzicht van een transport. De teruglooprem is een belangrijk onderdeel van dit individueel infanteriewapen vermits zij het vuren uit de schouder toelaat: de schutter ondergaat slechts een weinig brutale en verdraagbare stoot. Deze rem is ontworpen volgens de principes van de terugloopremmen van de artillerie (zuigerreservoir met olie, compartiment gevuld met stikstof) en zorgt ervoor dat het wapen terug in batterij wordt gebracht. De werking van de FAUCONNET is uiterst eenvoudig: door op de trekker te drukken, maakt de schutter de hamer vrij die op de ontsteker slaat; het schot vertrekt en de zuiger van de oliepneumatische rem gaat 18 cm achteruit, de olie wegstuwend en de stikstof en de voorbrengveer samendrukkend. De hamer haakt achter de spanklink en het sluitstuk wordt in de achterwaartse stand geblokkeerd. Op het einde van deze ontspanningsactie gaat de loop naar voren en neemt zijn oorspronkelijke stand in. De huls wordt uitgeworpen en een nieuwe munitie wordt in de kamer gebracht. Het sluitstuk

◀ Fauconnet met voet, klaar voor het schieten

Fauconnet, boven: tot vuren gereed, onder: klaar voor vervoer

Munitie voor de Fauconnet

wordt gesloten en de schutter is klaar om een volgend schot af te vuren.

De voornaamste munitie van de FAUCONNET is een springgranaat met onmiddellijke percussie waarvan de dodelijke straal 2,5 m is en de doeltreffende straal 5 m. Deze granaat is voorzien van een schokbuis in de vorm van een ogief. Deze schokbuis bevat een beperkt aantal onderdelen en bestaat uit een axiale pyrotechnische keten met concentrische elementen. Een relais, aanvankelijk ontgrendeld, glijdt in zijn omhulsel naar voor en zorgt voor het wapenen door de ontsteker te vervogen die onbeweeglijk blijft. Een mondveiligheid van 3 m en de aanwezigheid van een bodemstuk met een speciale vorm die de scherven richt, beschermen de schutter tegen elke achterwaartse weerskaatsing voortkomend van een nabije ontploffing tegen een onvoorziene hindernis; dit is van uitzonderlijk belang in alle „troebele” gevechten zoals deze gevoerd in agglomeraties, bij slechte zichtbaarheid of wanneer het schootsveld weinig of slecht opgeruimd is.

Op een schraag vastgezet op 200 m laat de FAUCONNET toe een groepering te schieten met een straal van 25 cm. De pijl van de kogelbaan be-

Technische gegevens Fauconnet

Wapen

caliber	24 mm
gewicht	6,77 kg
lengte, geplooid	90 cm
lengte, ontplooid	110 cm
vuurkadans	60 rpm
magazijn	5 sch

Munitie (springmunitie)

lengte	102 mm
gewicht	130 g
springstof	20 g
rotaties/min	450 rpm
V_0	400 m/sec
druk	500 bars
spreiding op 200 m	35 cm

Flechettes (pijltjes)

lengte	81 mm
gewicht	70 g
caliber	24 mm
caliber van elke flechette	5,4 mm
aantal flechettes	12
V_0	600 m/sec
spreiding op 100 m	1,5 × 1,5 m
draagwijdte	150 m
doorboringskracht	50 mm spar

draagt in dat geval 35 cm. De doeltreffende dracht van dit repetitiewapen kan met goede trefwaarschijnlijkheid geschat worden op 600 tot 700 m. De FAUCONNET kan eveneens een bijkomende munitie afvuren bestemd voor het defensief: zij heeft het uitzicht van een dikke jachtpatroon die 12 pijltjes bevat die zich op 100 m uitspreiden in een verticaal vlak van $1,5 \times 1,5$ m. Men merkt hier onmiddellijk het belang van deze munitie op in menigvuldige gevallen waar een soldaat een doel onder vuur moet nemen dat slecht bepaald, onzichtbaar of onduidelijk is: ontmoetingen tijdens nachtpatrouilles of bij slechte zichtbaarheid, het beantwoorden van het vuur door schildwachten bij de uitgangen, bescherming van konvoeien langsheen slecht ontruimde wegen of paden, enz.

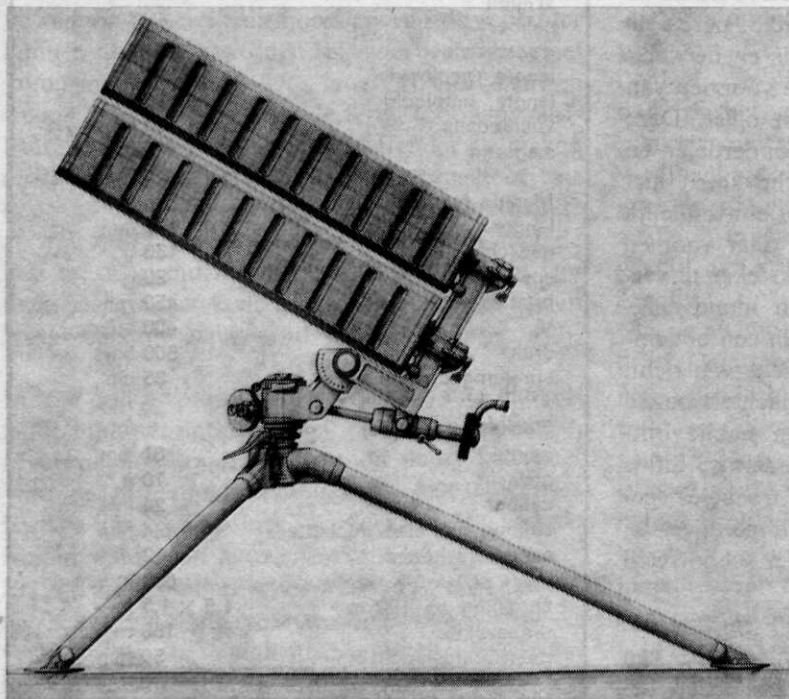
De Rattlebox

Op het eerste gezicht lijkt de RATTLEBOX op een geminiaturiseerd „Stalinorgel”. Deze vergelijking is zelfs gangbaar op meer dan één gebied: betrouwbaarheid, buitengewoon eenvoudige manipulatie en inwerkingstelling, spectaculaire einduitwerkingen voortvloeiend zowel uit de psychologische verrassing, te wijten aan een plotse ontketening van het vuur, als uit de doeltreffendheid eigen aan het wapen.

Het gaat hier dus om een meervoudige raketwepers waarvan de voetsteun door de gebruiker kan

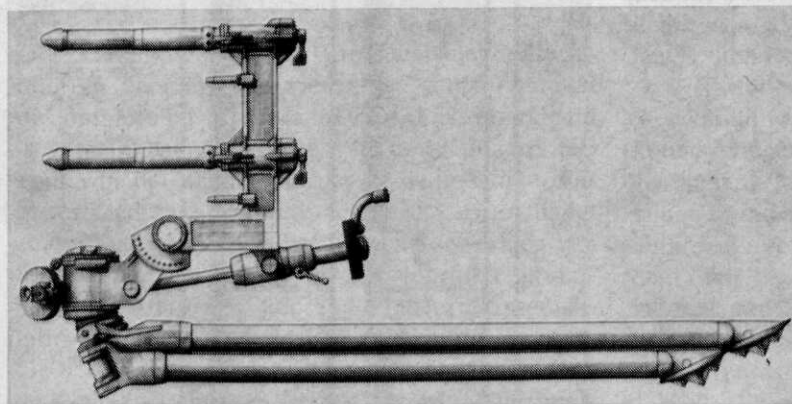
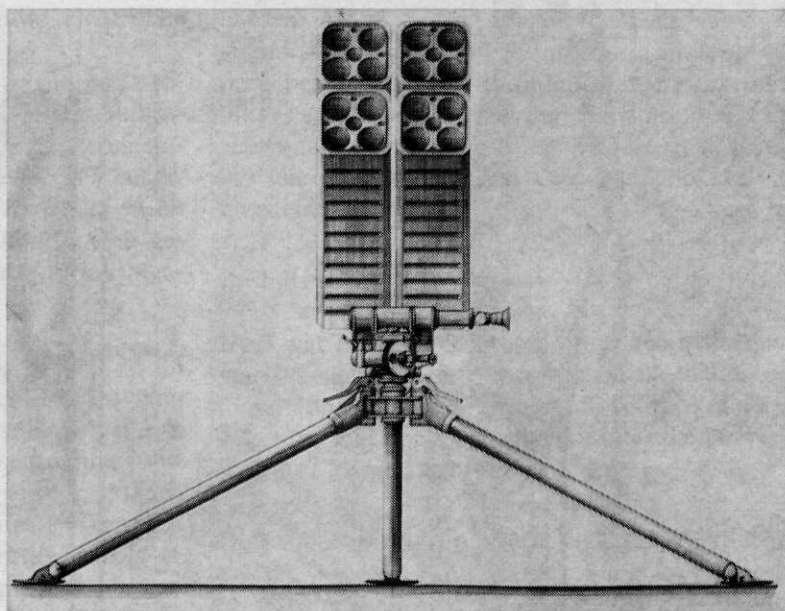
gekozen worden in functie van de aard van de eenheden: een driepoot voor de troepen te voet, een stalen mik die op het voertuig wordt bevestigd voor gemotoriseerde troepen of een eenvoudige piket die in de grond wordt geslagen voor door de lucht vervoerde troepen of commando's. Een wieg die boven op het affuit is geplaatst kan vier kisten met elk vier raketten bevatten en de 16 projectielen kunnen gewoon afzonderlijk, in salvo's of alle samen worden afgevuurd. De tewerkstelling van het wapen vertoont geen enkele bijzondere moeilijkheid: de kisten voor het afvuren worden op de spullen van de wieg geplaatst waardoor zij worden geblokkeerd. Zij dienen eveneens voor de stockage en het transport van de munitie. Eens een salvo vertrokken volstaat het de lege en onbruikbare kisten te verwijderen en ze door volle te vervangen. Er is dus nooit sprake van een manipulatie van projectiel, lading of schokbuis. De enige bewerking die door de schutter wordt uitgevoerd, is het verwijderen van de twee deksels aan weerszijden van elke kist. Het beperkt gewicht van de voortstuwingslading (60 g) en een voortstuwings die volledig gebeurt binnen in de lopen hebben als resultaat dat geen enkele luchtstroom voor het stuk gevoeld wordt.

Het afvuren wordt bevolen vanaf een selectieve doos die voorzien is van een kabel van 7 m voor afstandsbediening. Dit is zeer belangrijk vermits schutter en wapen gescheiden zijn. Terwijl het

Rattlebox, klaar om te vuren; zij-aanzicht

Rattlebox, tot vuren gereed; front-beeld

Rattlebox-affuit, samengeklapt, zonder lanceerbuizen

wapen heel laag tegen de grond is geplaatst wordt de schutter in staat gesteld een stelling in te nemen vanaf dewelke hij een beter en dieper zicht over zijn schietveld heeft. Elke kist is omgeven door een aluminium omhulsel, gevuld met polyurethaan, dat de vier lopen omhult, alsook een centrale loop met kleinere doormeter die dient voor de vasthechting van de kist op haar spil. De voorafgaandelijke regeling van het vuur wordt verzekerd door kolderschijven die op het uiteinde van de spillen worden geplaatst. Deze laatste hebben dus een drievoudige functie: het vasthechten van de kisten, het oriënteren van de kisten in het vooruitzicht van het afgeven van een salvo, en het dienst doen als stekker voor het afvuren.

Met het in dienst nemen van identieke kisten verscheen een tweede „generatie” van de RATTLEBOX, waarvan de mogelijkheden beduidend hoger liggen dan deze van het originele wapen:

— de dracht wordt van 800 m op 2500 m gebracht, dank zij een bijkomende voortstuwing die op 50 m van de loopmond wordt ontstoken;
 — de mogelijkheid van het gelijktijdig ontploffen van de 16 schoten van een salvo op een hoogte variërend van 2 tot 20 m boven de grond, dank

Technische gegevens Rattlebox

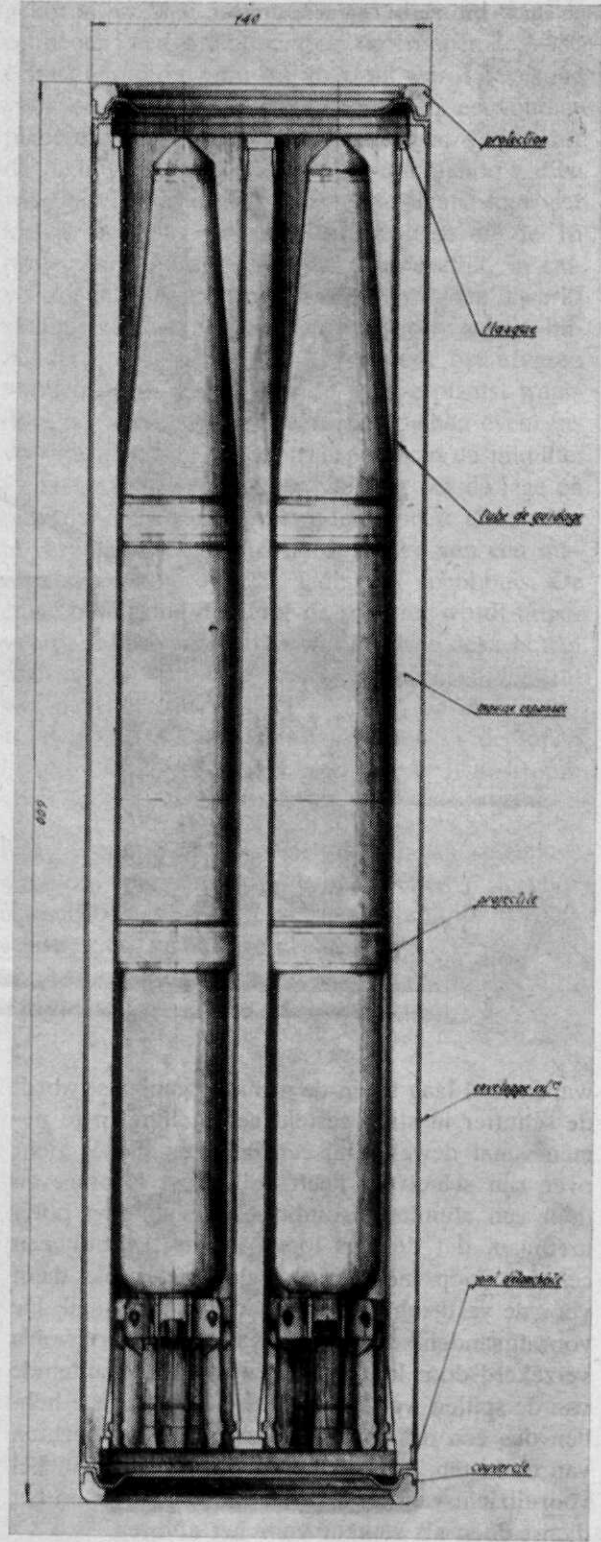
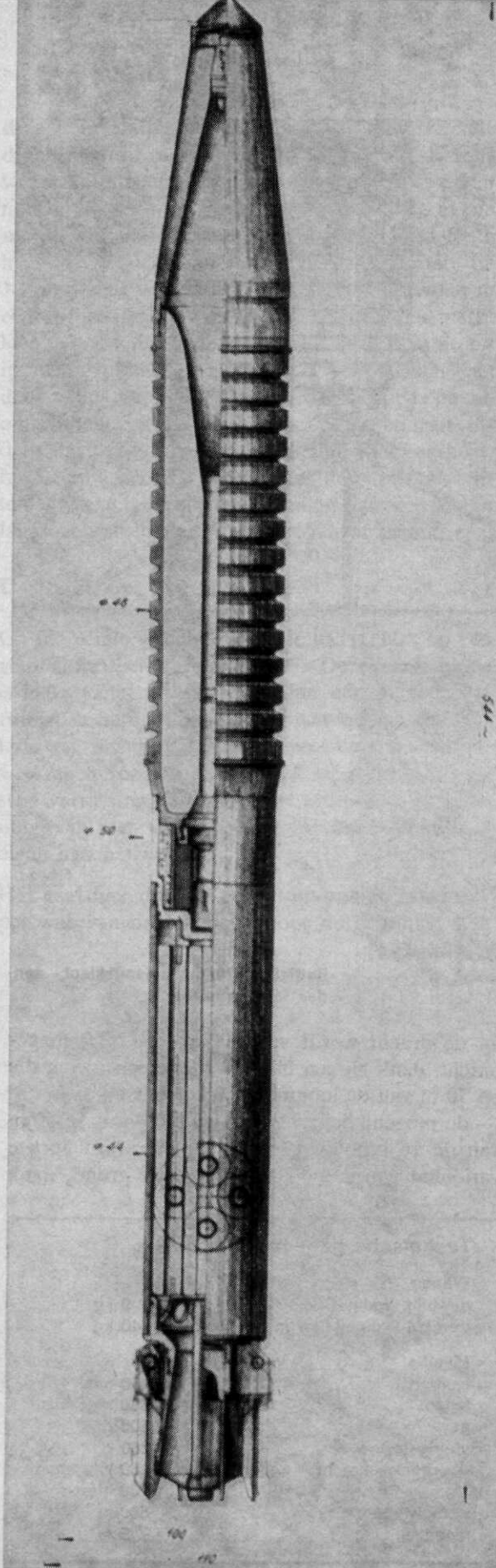
Wapen

gewicht, ledig 9 kg
 gewicht, volgeladen met 16 proj. 40 kg

Munitie

caliber 50 mm
 lengte 550 mm
 gewicht 1300 g
 springstof 260 g
 doorboringskracht 250 mm staal
 V_0 100 m/sec
 draagwijdte (45°) 800 m
 mondveiliging 5 m

Rattlebox-lanceerbuis in doorsnede, bovenaanzicht

◀ Rattlebox-projectiel

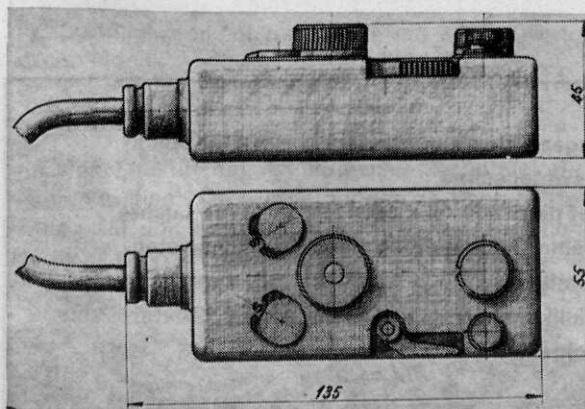
Rattlebox-vuurleidingstoestel ▶

zij het gebruik van een gans nieuwe elektrische schokbuis;

— de mogelijkheid van het gebruik van een projectiel, „schervenpot” genaamd, die het aantal invalspunten op de gemikte zone met vijf vermenigvuldigt: men bekomt aldus per salvo 80 gelijktijdige inslagen op een zone van 25×25 m en dank zij de eenvoudige tewerkstelling kunnen gemakkelijk twee salvo's per minuut worden afgevuurd.

Op te merken valt dat voor elke dracht de 16 projectielen van een salvo op een 100 m lang deel van de kogelbaan elkaar opvolgen met een tussenafstand van 6 m; deze tussenruimten volstaan om te vermijden dat er botsingen zouden zijn tussen de vleugeltjes of contacten van een kopschokbuis met een ander projectiel. Dat is de reden waarom het geheel van de projectielen van een salvo de grond bereikt in een tijdruimte van een seconde.

De RATTLEBOX vuurt een projectiel met holle lading en voorzien van vleugeltjes van 50 mm af dat ontploft bij het inslaan. Zijn doeltreffendheid is vergelijkbaar met deze van de standaard HE bom van de 60 mm mortier. Zijn dodelijke diameter bedraagt theoretisch 15 m, maar hangt ruimschoots af van de keuze en de bewerking van de wanden van het projectiel: gebruikte grondstoffen, dikte, de op voorhand gebeurde fragmentatie, de op voorhand gebeurde bewerking, enz. De eenvoud en stevigheid van dit licht materieel, de RATTLEBOX, maken het tot een werkelijk mini-begeleidingsartillerie voor de onmiddellijke steun van de infanterie. Zowel zijn vuurkracht als zijn geschiktheid om vlug van stelling te veranderen moeten enerzijds de defensieve middelen eigen aan de infanterie gevoelig doen toenemen en moeten voor haar anderzijds een niet te onderschatten hulp zijn bij het overschrijden van de laatste hon-

derden meters der waarheid, die haar van haar vijand scheiden. Het is ten andere in de loop van deze beslissende overschrijding dat de gebruikelijke steunwapens met krombaanvuur zeer vaak gedwongen zijn hun hulp te weigeren als gevolg van het ontbreken van de nodige veiligheid of van de snelheid van tussenkomst.

Besluiten

Heel wat militaire technische diensten van legers van alle slag hebben een zekere belangstelling getoond voor deze twee wapens; zij voldoen aan een behoefte, maar op welk echelon, in welke hoeveelheden en in welke formaties?

De FAUCONNET is een wapen voor een klein echelon dat bestemd is om zonder een enkele liaison- of transmissietermijn de problemen van onmiddellijke vuursteun op te lossen, die zich onophoudelijk aan „kleine” infanteriechefs stellen in de laatste honderden meters voor het objectief. Door de verdwijning van de mortieren 2" en 60 mm die de evolutie van het militaire materieel niet hebben kunnen volgen, wordt voor hem een ideale plaats geschapen. Men zou dus de FAUCONNET terug kunnen vinden in twee of drie exemplaren, in de onmiddellijke omgeving van de pelotonscommandant. Hij zou door organiek personeel bediend kunnen worden of in „pool” gehouden kunnen worden (gemechaniseerde infanterie) en uitgedeeld wanneer de toestand het vereist.

De RATTLEBOX, die zwaarder is en meer munitie verbruikt, is afhankelijk van de nabijheid van voertuigen. Zijn defensieve bestemming en de recente mogelijkheid zijn dracht tot 2500 m op te drijven, doen hem plaats nemen in het algemeen plan van een gecoördineerde verdediging op de echelon van het infanteriebataljon en oriënteren hem naar volgende opdrachten: finaal beschermingsvuur van vóór-ondereenheden, bescherming van tactische mijnevelden, vernietiging van de begeleidingsinfanterie van de pantsers, bestoking van konvooien en van verplichte doorgangen. Men kan dus dit wapen in klein aantal (2 of 3) aannemen op de echelon van de gemotoriseerde of gemechaniseerde infanteriecompagnie en in groter aantal op de bataljonsechelon van deze zelfde eenheden (6 of 9).

Terwijl ik dit artikel beëindig hoor ik vanaf hier de kreten van die arme infanteristen die nu reeds

bezwijken onder het gewicht van een enorme relementaire wapenuitrusting! Maar reeds vóór-aleer het stormgeweer van de jaren '80 zal aangenomen worden zullen de revolver, het mitrailleur-pistool en het mitrailleur-geweer geleidelijk aan verdwijnen. De mitrailleur die het produkt zal zijn van het SWAS-programma, zal heel wat lichter zijn en haar munitie minder hinderlijk dan deze van de huidige mitrailleur. Men heeft ook reeds gewag gemaakt van het opgeven, misschien weinig gerechtvaardigd, van de lichte en middel-

zware mortieren. Dat alles vertegenwoordigt talrijke kilogrammen minder voor de basic loads. Na gedurende jaren een overdreven aangroei te hebben meegemaakt van wapentypes, was dergelijke reactie waarschijnlijk. Daarom echter moet men zich nog niet te ver laten meeslepen door deze slingerbeweging en de infanterist beroven van zijn vitale steun die hij absoluut nodig heeft om levend de laatste honderden meters te overbruggen ten einde het objectief te bereiken dat hem werd toegewezen.

Maandelijks wordt de Militaire Spectator toegezonden aan alle leden van de Koninklijke Vereniging ter beoefening van de Krijgswetenschap.

Ten einde de toezending aan thans nog actief dienende officieren van Land- en Luchtmacht, tevens lid van de Koninklijke Vereniging ter beoefening van de Krijgswetenschap, ook na hun dienstverlating zeker te stellen, wordt belanghebbenden verzocht de secretaris-penningmeester van de Koninklijke Vereniging (Nassaulaan 6, Zoetermeer) in voorkomend geval ter zake in te lichten.

300 JAAR KORPS ARTILLERIE

Opnieuw vraagt de Commissie 300 Jaar Korps Artillerie de aandacht. Het bleef de vorige maal bij de „plannen in grote lijnen”. Thans is zij in staat duidelijker taal te spreken.

15 april

Reünie voor alle officieren en onderofficieren die bij de artillerie dienen of hebben gediend in de Luitenant-kolonel Tonnetkazerne te 't Harde. Deze samenkomst, die zal plaatshebben van 15.00 en 22.00 uur, wordt besloten met een taptoe waaraan medewerken: de Marinierskapel, de Engelse Royal Artillery Band, de Johan Willem Frisokapel en het Artillerietrompetterkorps.

Bij deze gelegenheid zal, voor het eerst in het herdenkingsjaar, een tentoonstelling over het Wapen der artillerie staan opgesteld; daarover straks meer.

20 en 21 april

Dagen waarop een schietdemonstratie wordt gehouden voor artilleristen, die normaliter niet „bij het vuur” zitten (20 april) en voor compagnies- en eskadronscommandanten van het parate Eerste Legerkorps, die het van de artilleriesteen moeten hebben (21 april). De demonstratie vindt plaats in het Artillerieschietkamp.

27 april

Sportdag voor het personeel van alle artillerie-eenheden.

28 mei

Open Dag in het Artillerieschietkamp met demonstraties. De eerdergenoemde tentoonstelling zal ook hier niet mankeren. Aan degenen, die niet op 15 april aan de reünie kunnen deelnemen biedt deze Open dag een prachtige gelegenheid om samen te komen.

Tentoonstelling

Hierboven werd al gemeld dat de tentoonstelling te bezoeken is op 15 april in 't Harde en op 28 mei in het Artillerieschietkamp. Tussen die data en verder de zomer door tot in oktober staat de expositie in diverse plaatsen in Nederland. Over deze tournee zijn de besprekingen nog in volle gang, zodat nog geen plaatsen en data kunnen worden genoemd.

Veldpostkantoor

In de tentoonstelling is een veldpostkantoor opgenomen. Men kan zich een gelegenheidsenveloppe aanschaffen en die daar ter verzending aanbieden. De veldpostbeambte hanteert daarbij een speciaal stempel „300 jaar Korps Artillerie”. Het datumstempel zal het veldpoststempel zijn.

Gelegheidsartikelen

Ter gelegenheid van de herdenking zullen eveneens in de tentoonstellingshal verkrijgbaar zijn: een jubileumdas, een herinneringstegel en een grammofoonplaat met Nederlandse en buitenlandse artilleriemarsen.

Jubileumfonds

De baten, die uit de verkoop van deze artikelen en de enveloppes voortvloeien, komen ten goede aan een jubileumfonds. Daaruit zal geld ter beschikking worden gesteld aan de Stichting MOVEO (Meer Ontspanning Voor Ernstige Oorlogsgewonden) en de Stichting artilleriesameling die het historisch artilleriesmuseum in het Artillerieschietkamp beheert.

Uiteraard is het ook nu al mogelijk een bijdrage over te maken voor dit jubileumfonds. Elk bedrag op rekeningnummer 45 80 76 023 van de AMRO-bank te Zeist (gironummer van de bank: 2926), onder vermelding: „300 jaar Korps Artillerie”, is van harte welkom.

NIEUWE UITGAVE

Panzer, the armoured force of the Third Reich, door M. Cooper en J. Lucas, 160 blz., geïll. Uitg.: Macdonald and Jane's Ltd, Londen, 1976. Prijs: £ 4.95.

De beginfase van de Tweede Wereldoorlog werd gekenmerkt door de overweldigende successen die de Duitse legers wisten te behalen dank zij het verbluffende gebruik dat zij maakten van het tankwapen. Uit de grote overwinningen, die daarmee werden geboekt in Polen, West-Europa, de Sovjet-Unie en Noord-Afrika, werden verstrekkende conclusies getrokken door de staven van alle krijgsmachten die aan het kortste eind hadden moeten trekken of die vreesden dat hen binnen afzienbare tijd dat lot zou zijn beschoren. Zoals zo vaak in de geschiedenis heeft men zich vervolgens gehaast die conclusies te herzien toen bleek dat ook de Duitse gewelddenaars toch hier en daar wel een steek lieten vallen en zich niet bij voortdoring mochten verheugen in de gunst van Vrouwe Fortuna. De gemakkelijkste, doch niet zelden bedrieglijkste, post-factum analyses wijzen nu eenmaal graag het gelijk toe aan degene die de overwinning behaalde en bijgevolg werd het Duitse tankwapen in het latere stadium even vlot verguisd als het eerder was bewierookt.

De meningen over de prestaties van dat oorlogsmiddel lopen dan ook sterk uiteen, maar de beide schrijvers van deze nieuwste aanwinst in de serie „Macdonald illustrated war studies” hebben daarmee geen enkele moeite: zij hebben zich onthouden van het trekken van vergelijkingen tussen de meningen van anderen maar hebben hun eigen conclusie gebaseerd op een grondige bestudering van de geschiedenis van het Duitse tankwapen. De slotsom waartoe zij zijn gekomen, laat aan duidelijkheid niets te wensen over: „the German panzer arm was a failure”.

Voor die mislukking leggen de schrijvers de verantwoordelijkheid voornamelijk bij Hitler, de man aan wiens instemming met de moderne conceptie voor de manoeuvre op het gevechtveld de stormachtige ontwikkeling van Duitslands tankwapen aanvankelijk te danken was geweest. Zij stellen eveneens de leidende militairen uit het *Oberkommando der Wehrmacht* en uit het *Oberkommando des Heeres* verantwoordelijk omdat die tekortschoten in begrip voor de mogelijkheden en beperkingen van het wapen dat op korte termijn in staat was de oeroude tactieken van Dzenjis Khan te doen herleven maar dat op de lange duur niet bleek voorbereid op een oorlog op twee fronten die slechts kon leiden tot de volledige uitputting en ondergang van het Derde Rijk. Die opvatting is geenszins nieuw, die conclusie is reeds vaker in de vakliteratuur vastgelegd. De verdienste van Cooper en Lucas is dat zij die gevolgtrekking in een zeer overtuigende vorm presenteren, ondersteund door een alleszins aanvaardbare analyse van de factoren die zowel het succes als het ehech van het onderwerpelijke wapen hebben bepaald. Zij hebben zich bewust beperkt in hun verslaggeving; voor hen waren de tanks hoofdzaak en daarom reppen zij niet van *Panzergranadiere* en *Sturmgeschütze* tenzij dat noodzakelijk is om een beter inzicht te verzekeren in het centrale thema. Ook hebben zij zich onthouden van uitgebreide beschrijvingen van en beschouwingen over de verschillende veldtochten en -slagen waarin het tankwapen de hoofdrol heeft gespeeld: terecht wijzen zij erop dat die uit-en-ter-na zijn besproken door tal van andere auteurs.

Panzer geeft een zeer beknopt overzicht van het ontstaan en de ontwikkeling van de revolutionaire conceptie die de schrijvers betitelen als „the armoured idea”; zo beknopt dat van de reeks van Profeten-van-de-Tank eigenlijk alleen maar Fuller, Liddell-Hart en Martel worden genoemd als aanloop tot de rol die werd gespeeld door hun leergierige discipel Guderian. Dat is echter niet bezwaarlijk omdat het minder gaat om de conceptie dan om de concretisering daarvan in de *Panzertruppen*.

Achtereenvolgens schetst Cooper — die het historische gedeelte voor zijn rekening nam — de ontwikkeling in het vooroorlogse Duitsland, de nuttige „tactische oefening” in Polen, de

triomf van de dynamische uitvoering van de nieuwe conceptie in de operaties in West-Europa, de tactische demonstratie in Noord-Afrika, die van onwaarde werd gemaakt door een volslagen strategische debacle, de mateloze gok van de inval in de Sovjet-Unie waar onophoudelijk werd gezondigd tegen ieder grondbeginsel waarop de tanksuccessen moesten berusten en waar dientengevolge de ondergang van het Duitse tankwapen zich geleidelijk begon af te tekenen, en ten slotte het droeve relaas van het operatietoneel in West-Europa waar een zodanig slecht en onverantwoordelijk gebruik van de tanks werd gemaakt dat er van de eens zo veelbelovende conceptie geen spaan meer heel bleef.

Nadat vervolgens de lezer een zeer goed inzicht is verschafte in de organisatie en hem een vloed van gegevens over de uitrusting en bewapening is voorgeschoteld, worden vier als klassiek te beschouwen voorbeelden uit de militaire praktijk behandeld omdat zij de conclusies van de schrijvers illustreren en ondersteunen: de omsingelingsslag bij Kiev in 1941 als voorbeeld van het optreden van de *Panzergruppe*, de slag bij Gazala in 1942 waar de beide *Panzerdivisionen* van het *Afrika Korps* in een vermetele tegenvoorbereidingsaanval het voorgenomen offensief van het Britse Achtste Leger in de kiem wisten te smoren, de snelle doorstoot van Rommels 7. *Panzerdivision* naar de Kanaalkust in 1940, en als laatste de roemruchte actie van Wittmann met zijn Mk VI Tiger in een *sologevecht* tegen de spits van de 2nd Armoured Brigade in Normandië in juni 1944. Het boek besluit met de korte biografieën van de commandanten van *Panzergruppen* en *Panzerheere* en vermeldt een keuze van titels uit de relevante vakliteratuur. Voor de liefhebber stellig een begerenswaardig boek, voor de geïnteresseerden een uitstekende samenvatting van een vaak controversieel onderwerp; een boek dat ondubbelzinnige standpunten verkondigt die verantwoordelijk zijn gefundeerd en afdoende geadstrueerd en geïllustreerd met belangwekkend materiaal. W. WALTHUIS

